

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρθεῖον εἰς τὴν χώραν ὁμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ	Ἐξωτερικοῦ
ἔτησις δρ. 16.—	ἔτησις δρ. 20.—
ἑξάμηνος 8,50	ἑξάμηνος 10,50
τοῦ μηνος 4,50	τοῦ μηνος 5,50

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτήσιος, δολλάρια 4

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 40 Ἐξωτερ. λεπ. 46
Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν ἐπίσης λεπ. 40

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀρ. 38 παρὰ τὸ Βαγβάκειον

Περίοδος Β'. — Τόμος 28ος

Ἐν Ἀθήναις, 24 Ἀπριλίου 1921

Ἔτος 48ον. — Ἀριθ. 21

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

[ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

Καὶ καθὼς ἦταν ἄτεκνος, ἔκαμε ἀμέσως διαθέτην καὶ ἄφησε γενικὸ κληρονόμο του τὸν Γιάννην Καρδινιάν. Τί καλύτερο μπορούσε νὰ κάμῃ, γιὰ τὴν δαίτην ὅλην τὴν εὐγνωμοσύνην του;

Ἔτσι ὁ μικρὸς μας φίλος θάποκτοῦσε ἀργότερα καὶ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία, γιὰτὶ ὁ κύρ-Νικόλαος ὁ Σπασσιώ, κατασκευάζοντας κερὰ καὶ πουλῶντας «ἐδῶδιμα καὶ ἀποικιακά», εἶχε κάμει πολὺ καλὴ περιουσία.

Ὡστόσο, ἡ στρατιωτικὴ κατάστασις στὰ σύνορα εἶχε ἀλλάξει. Ἡ Δουγκέρκη, πολιορκουμένη ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς, εἶχε ἐλευθερωθῇ.

Ὁ Σουάμ, ἦταν φρούραρχος τὸν καιρὸ τῆς πολιορκίας. Αὐτὸς εἶχε καὶ ἕνα ὑπαπιστὴν πού τὸν ἔλεγαν Χὸς καὶ πού ἔδειξε τόσο λαμπρὰ χαρίσματα, ὥστε τὸν ἐπροβίβασαν καὶ τὸν διόρισαν διοικητὴ τοῦ στρατοῦ τοῦ Μοζέλλα.

Ἀπὸ τὰλλὸ μέρος, ὁ στρατηγὸς Ζουρνταὶν ἐνίκησε τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ ἐλευθέρωσε τὴ Μωμπέγη. Τὸ Λυὸν κυριεύθηκε μ' ἐφόδο. Ὁ Κλεμπὲ μὲ τὸ Ἐννατὸ Σύνταγμα κατατρόπωσε τοὺς ἐπαναστάτας τῆς Βανδέας στὸ Σολέ.

Ἀλλὰ μὲ ὅλες αὐτὰς τὰς ἐπιτυχίας, πού ξαναγενοῦσαν τὴν ἐλπίδα, οἱ Γάλλοι εἶχαν χάσει τὰς γραμμὰς τοῦ Βίσεμπουργκ.

Ἐπλησίαζε τὸ τέλος τοῦ 1793. Καὶ τὸ Κομιτάτο τῆς Σωτηρίας ἀποφάσισε, ἂν καὶ ἄρχιζε χειμῶνας, νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπώλεια.

Ἔτσι ὁ Χὸς διατάχθηκε νὰνακτιῇ τὰς θέσεις, πού εἶχαν ἐγκαταλειφθῇ καὶ πού τὸ κυριώτερον σημεῖον ἦταν ἡ πόλις Λαντάου (γαλλικὰ Λαντώ).

Τὸνομα αὐτὸ ἐγένετο σύνθημα. «Λαντώ ἢ θάνατος!» φώναζαν οἱ ἐνθουσιασμένοι στρατιῶτες. Καὶ ἡ πόλις κυριεύθηκε μὲ τὴν λόγχην.

Μὲ μιὰ νίκη λοιπὸν τελείωσε καὶ τὸ 1793, πού θεωρεῖται τὸ φοβερώτερον καὶ τὸ μεγαλύτερον ἔτος τῆς Γαλλικῆς Ἱστορίας.

Ὁ Γιάννης Καρδινιάν, πού μάθαινε στὸ γραφεῖο του ὅλες τὰς λεπτομέρειας αὐτῶν τῶν μαχῶν, ἐνθουσιαζόταν ὁλοένα καὶ ἦταν λυπημένος πού δὲν μπορούσε νὰ ξοναπήσῃ στὸν πόλεμον.

«Ἐκεῖνοι πολεμᾶνε καὶ ἐγὼ κάθουμαι δῶ-χάμω ἄπρακτος!» συλλογιζόταν.

Δὲν ἐλογαριάζε τὴν ἐργασία πού ἔκανε. Δὲν τὸν διασκεδάζαν οὔτε οἱ ἐκδρομὰς του καθάλλα στὸν Μιρλιφλὸρ, — ἔτσι ἔλεγαν τὰλόγαί του. — Οἱ ἡμέρες τοῦ φαινόταν ἀτέλειωτες. Καὶ μὲ πολὺ κόπο ἔκανε ὑπομονή.

Γιὰτὶ ὁ Καρνὼ ἤθελε νῆχῃ κοντὰ τοῦ τὸν Βερναρδιέ, πού τοῦ ἦταν βοηθὸς πολῦτιμος. Καὶ γιὰ νὰνακτιῇ μάλιστα τὰς ὑπηρεσίας του, τὸν εἶχε κάμει ὑποστράτηγον.

Ἔτσι πέρασαν καὶ οἱ ἑξὶ πρῶτοι μῆνες τοῦ 1794.

Στὶς ἀρχὰς Ἰουνίου, ὁ Γιάννης ἔμαθε τὸ ἐνδοξὸ τέλος τοῦ «Ἐκδικητοῦ», πολεμικοῦ πλοίου, πού ἀνῆκε στὴ μοῖρα τοῦ ναυάρχου Βιλλαρ-Ζοαγγέ.

Περικυκλωμένος ἀπὸ ἀγγλικὰ πλοῖα, σπασμένος, τρυπημένος, μισοβουλιαγμένος, ὁ «Ἐκδικητὴς» δὲν θέλησε νὰ παραδοθῇ. Τὸ ἥρωϊκὸ πλήρωμα ἐπροτίμησε νὰ πνιγῇ παρὰ νὰ καπιδοθῇ τὴν σημάδα του.

Ὁ Γιάννης ἐνθουσιάζετο τόσο μ' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον, ὥστε τοῦ ἦλθε ἡ ἰδέα νὰ γίνῃ ναυτικός.

Τὸ συλλογιζόταν μάλιστα σοβαρὰ, ὅταν ἕνα πρωί, ὁ Βερναρδιέ, μπαίνοντας στὸ γραφεῖο μὲ ὀρμή, φώναξε:

— Γιάννη, παιδί μου, ἔχουμε νέα!

— Τί στρατηγέ μου;

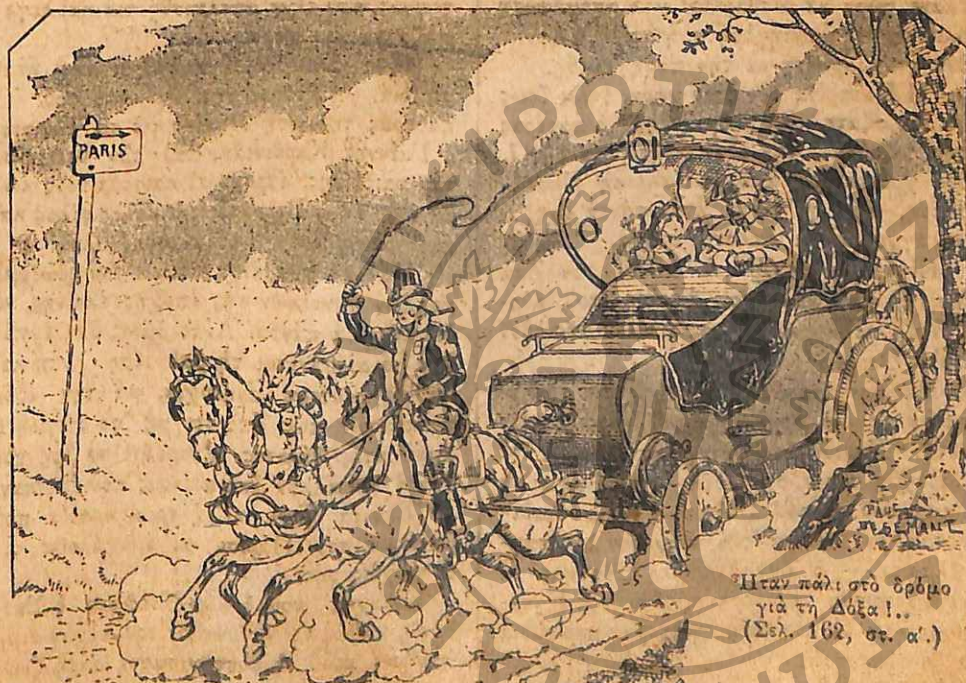
— Φεύγουμε!

— Γιὰ ποῦ;

— Γιὰ τὸ στρατὸ τοῦ Σάμπρου καὶ Μώζα.

— ὦ, τί εὐτυχία!

— Ναί. Μὲ διόρισαν διοικητὴ ἐνὸς σώματος καὶ σὲ παίρνω μαζί μου. Μόλις

Ἦταν πάλι στὸ δρόμο
γιὰ τὴ Δόξα!..
(Σελ. 162, στ. α')

ἔχεις εἰκοσιτέσσερες ὥρες γιὰ νὰ ἐτοιμα-
σῇς καὶ ἀποχαιρετήσης τοὺς δικούς σου...
Κάμε γρήγορα! Αὐριο τὸ πρωὶ πρέπει νὰ
εἶσαι ἐτοιμος.

— Ὁ φίλουμε καθάλλα;

— Ἀ, ὄχι!... Τὸν Μιρλιφλὸρ θὰ
τὸν ἀφήσῃς στὸ Παρίσι. Ὁ πᾶμε μὲ τα-
χυδρομικὸ ἀμάξι.

Ὁ Γιάννης ξύπνισε τὰ μούτρα του καὶ ὁ
Βερναρδιὲ ἐπρόσθεσε:

— Ἐννοια σου ὅμως, καὶ θὰ σοῦ βρῶ
καὶ πέρα ἐν ἄλλοιο νὰ καθάλλικε.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωί, στὸ σταθμὸ
τῶν ταχυδρομικῶν ἀμαξῶν, ἡ Κατερίνα,
ἡ Λίζα καὶ ὁ κύρ-Σανσονὸς ὁ ἴδιος, ἔδλε-
παν κλαίγοντας τὸ μικρὸ τους φίλο καὶ
τὸν Βερναρδιὲ νάνεβαίνουν 'ς ἓνα μ.π.ε.ρ-
λινγκό, — εἶδος καρροντινίου μὲ τέσσε-
ρες ρόδες καὶ δύο ἄλογα, πού τὸ ἓνα τὸ
καθαλλίκευε ἓνας ἀμαξῆς μὲ περρούκα.

Σὲ λίγο τὸ ἀμάξι ξεκίνησε μὲ κρότο καὶ
χάθηκε στὴ στροφή τοῦ δρόμου.

Οἱ δύο ταξιδιωτὲς ἦταν πάλι στὸ
δρόμο γιὰ τὴ Δόξα!...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1794 - 1798

Ἐνῶ ὁ ὑποστράτηγος Βερναρδιὲ καὶ ὁ
Γιάννης Καρδινιὰν ἔτρεχαν νὰ φθάσουν
στὸ στρατόπεδο, ἡ Κατερίνα καὶ ἡ μικρὴ
Λίζα ἐκλαίγαν.

Ἦταν πολὺ σκληρὸς αὐτὸς ὁ χωρισμός,
γιατί δύο χρόνια τώρα ζοῦσαν μαζὶ μὲ τὸ
Γιάννη, καὶ οὔτε στιγμή περνοῦσε ἀπὸ τὸ
νοῦ τῆς Λιζούλας πῶς μὴ μέρᾳ ὁ μικρὸς
τῆς φίλος μποροῦσε νὰ φύγῃ.

Ἔτσι ἡ ξαφνικὴ αὐτὴ ἀναχώρησις τὴν
ἐβύθισε σὲ λύπη μεγάλῃ. Μὰ δὲν ἦταν
μικρότερη καὶ ἡ λύπη τῆς Κατερίνας. Ἡ
ἀπουσία ὅλων ἐκείνων πού ἀγαποῦσε, τὴν
ἔκανε τώρα νὰ αἰσθάνεται μιά ἀπομόνωση
θλιβερὴ καὶ ἀπαρηγόρητη, γιατί ἡ Λιζούλα
δὲν ἦταν ἀρκετὴ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

Ἡ Κατερίνα δὲν ἦταν χήρα, ὅπως ἴσως
θὰ ἐνομίζατε. Ὁ ἄνδρας τῆς, ὁ πατέρας
τῆς Λιζούλας, τὴν εἶχε ἀφήσει τὸ 1787,
δύο χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανά-
στασις, καὶ γι' αὐτὸ ἦταν πάντα σχεδὸν
μελαγχολικὴ καὶ ἐκλαιγε συχνά.

Εἶχε παντρευθῇ τὸ 1780 τὸν Ζὰν
Μπαγύ, τὸν καλύτερο ἐργάτη τοῦ κύρ-
Ριντέλ, πολὺ γνωστοῦ ὀπλοποιοῦ τῆς ὁδοῦ
Σαιν-Ὀνορέ.

Μὲ τὴν ἱκανότητά του, ἔγινε σύγ-
τροφος στὸ ἐργαστήρι καὶ ἐκέρδιζε ἀρ-
κετά. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχε ἐλπίδα νὰ
διαδεχθῇ τὸν κύρ-Ριντέλ, — γιατί κατὰ τὰ
ἔθιμα τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ὁ γιὸς διαδε-
χόταν τὸν πατέρα 'ς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπαγ-
γέλματα, — ὁ Ζὰν-Μπαγύ σκέφθηκε νὰ
μεταχειρισθῇ τὴ μικρὴ προίκα τῆς Κατε-
ρίνας γιὰ ν' ἀποκτήσῃ γρήγορα περιουσία
καὶ ν' ἀνεξαρτησια.

Ἀρχισε λοιπὸν νὰ παίξῃ καὶ νὰ κἀν
διάφορες τολμηρὲς ἐπιχειρήσεις. Ἡ τύχη

δὲν τὸν ἐδοήθησε σὲ καμμιὰ. Καὶ σὲ λίγο
ἔχασε ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε.

Τὸ δυστύχημα ἦταν φοβερὸ γιὰ τὴν
Κατερίνα καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὸν Μπέλ-
Ρέζ, πού ἐλογάριαζε τότε νὰ παραιτηθῇ
ἀπὸ ἀρχιτυμπανιστῆς καὶ ν' ἀποσυρθῇ
στὴν ἐξοχή, γιὰ νὰ ζήσῃ ἡσυχᾶ μὲ τὶς
μικρὲς του οἰκονομίες. Σὰν τίμιος ἄνθρω-
πος, ἐπλήρωσε τὰ χρεῖς τοῦ γαμπροῦ του
τὸν ἐδίωξε ὅμως ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὅπου
εἶχε ξαναπάρει τὴν κόρη του καὶ τὴν ἐγ-
γόνή του, γιὰ νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὴ μεγάλη
φτώχεια.

Τότε ἡ Κατερίνα, μὲ τὴν ὑποστήριξη
τοῦ συνταγματάρχου, κατάφερε νὰ γίνῃ
καντινιέρα. Καὶ ἐννοεῖται τώρα γιατί τὸ
Ἐνατο Σύνταγμα ἐξακολούθησε νὰ ἔχῃ
ἓνα τόσο γέρο ἀρχιτυμπανιστῆ.

Ὅσο γιὰ τὸν Ζὰν Μπαγύ, αὐτὸς, μετὰ
τὸ διώξιμό του πεθεροῦ του, εἶχε γίνῃ
ἄφρατος. Στὸ τελευταῖο γράμμα πού
ἔστειλε στὴ γυναῖκα του, τῆς ἔγραφε πῶς
τὴν ἀγαποῦσε πάντα καὶ πῶς θὰ ἔφευγε
γιὰ τὶς γαλλικὲς ἀποικίες τῶν Ἰνδιών,
πού ἡ κυριώτερη τότε ἦταν ἡ Πονδικέρη.

Τὰ πρῶτα χρόνια, ἡ Κατερίνα περίμενε
τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἀνδρός τῆς, γιατί, μὲ
ὅλα του τὰ σφάλματα, ἐξακολούθησε καὶ
αὐτὴ νὰ τὸν ἀγαπᾷ. Ἀλήθεια, ἀρῶ ἡ Γαλ-
λικὴ Ἐπανάστασις εἶχε ἐξασφαλίσῃ τὴν
ἐλευθερία, τὴν ἰσότητα, τὴν ἀτομικὴ ἐρ-
γασία ἀφοῦ εἶχε καταργήσει τὰ παλαιὰ
συστήματα καὶ τώρα ἓνας ἱκανὸς ἐργάτης
μποροῦσε νὰ διαδέχεται τὸν ἐργοστασιάρχου
χωρὶς νὰ εἶναι γιὸς του, — γιατί νὰ μὴν
ἐπιστρέψῃ στὴν Γαλλία καὶ ὁ Ζὰν Μπαγύ;
Ἡ εἰδησιὴ τῆς μεγάλης ἀλλαγῆς θὰ εἶχε
φθάσει καὶ στὴν Πονδικέρη...

Ἀλλὰ πέρασαν ἔνδεκα ὀλόκληρα χρό-
νια χωρὶς νὰ ξαναφανῇ ὁ ἄνδρας τῆς Κα-
τερίνας, πού εἶχε ἀπελπισθῇ πιά καὶ λογα-
ριαζόταν γιὰ χήρα.

Ἔτσι ὅλοι οἱ ἀγαπημένοι τῆς ἦταν
μακριά. Ὁ ἄνδρας τῆς, ἄγνωστο πού: Ὁ
πατέρας τῆς στὴ Βανδὲν μὲ τὸ Ἐνατο·
ὁ Γιάννης Καρδινιὰν, πού τὸν θεωροῦσε
σὰν παιδί τῆς, ἔτρεπε σὲ καινούργιους κιν-
δύνους καὶ ὁ Βερναρδιὲ, ὁ καλὸς φίλος καὶ
προστάτης, ἔφευγε καὶ αὐτός. Ὅλοι!...

Ἡ Κατερίνα εἶχε βέβαια τὸν ἥρωισμό
πολλῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, νὰ
ὑπομένῃ τὰ πάντα. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμπό-
διζε νὰ αἰσθάνεται τὴ βαθύτερη λύπη καὶ
τὴ μεγαλύτερη ἀνησυχία, μὲ τὴν ἰδέα
προπάντων πῶς ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή ὁ
ἀμελίκτος θάνατος μποροῦσε νὰ βρῇ τὸν
ἓνα ἢ τὸν ἄλλον ἀπὸ κείνους πού ἔλειπαν.

Ἐπειτα ἦταν καὶ ἡ τρομοκρατία πού
βασίλευε στὸ Παρίσι καὶ ἐμεγάλωνε τὶς
ἀνησυχίες τῆς.

Εὐτυχῶς πού ὁ κύρ-Νικόλας ὁ Σαν-
σονὸς, καθὼς καὶ ἡ γυναῖκα του, εἶχαν συμ-
παθήσει πολὺ τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ ζων-
τοχήρα καὶ τὴν κόρη τῆς ὁ μπακάλης μά-
λιστα δὲν ξεχνοῦσε πῶς ἡ Κατερίνα εἶχε

τρέξει νὰ βρῇ τὸν Βερναρδιὲ, τότε πού
ἐκινδύνευε ἡ ζωὴ του. Τῆς ἔκανε λοιπὸν
ἓνα σωρὸ περιποιήσεις. Στὸ τέλος τὴν
πῆρε 'ς τὸ μαγαζί του, νὰ τοῦ κρατῇ τὰ
βιβλία. Καὶ οἱ δύο οἰκογένειες ζοῦσαν ἀπὸ
τότε ἐνωμένες σὰ μιὰ.

Τὸ βράδυ, στὴν οἰκογενειακὴ βεγγέρα,
ἡ Λιζούλα, πού ἔξερε τώρα πολὺ καλὴ
ἀνάγνωσις, διάβαζε δυνατὰ τὶς ἐφημερίδες.
Οἱ ἄλλοι ἐσχολίαζαν τὶς εἰδήσεις ἀπὸ τὸ
ἐξωτερικὸ καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Γαλλίας.
Καὶ ἀνησυχοῦσαν πολὺ πού δὲν εἶχαν λάβει
ὡς τώρα καμμιὰ εἰδησιὴ ἀπὸ τὸν
τὸν Γιάννη ἢ τὸν Βερναρδιὲ. Καὶ ὅμως
θὰ εἶχαν φθάσει στὸ στρατόπεδο, ἀφοῦ
εἶχαν φύγῃ πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν.

Ἐνα βράδυ τοῦ Μεσσιδόρ, — ἔτσι ἔλε-
γαν τότε τὸν Ἰούλιο, γιατί ἡ Γαλλικὴ
Ἐπανάστασις εἶχε ἀλλάξῃ καὶ τὰ ὀνό-
ματα τῶν μηνῶν, — καὶ ἀκριβῶς στίς 11
τοῦ μηνός, πού ἀντιστοιχοῦσε μὲ τὴν 29
τοῦ παλαιοῦ Ἰουνίου, ἡ Κατερίνα, ἀνοί-
γοντας μιά ἐφημερίδα, διάβασε μὲ συγκί-
νησι τὴν εἰδησιὴ τῆς νίκης τοῦ Φλέρυ.

(Ἐπετα συνέχεια)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

[Κατὰ τὸ Γαλλικὸ τοῦ λοχαγοῦ Dauriat]

Ο ΠΟΘΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΥ

Ἀντικρινὰ μου ἓνα κλαρὶ
σπασμένο ἀγοσαλεῖται
τ' ἀβέβαιο φύλλο, χρυσαφί,
σὰν ἔφτυσμένο κρόσσον,
καὶ μένω, ἡ πρώτη μου φορὰ
πού μέσα μου ἀναδίδει
τὸν πόθο κάποιος μου παλιῶς
φιλίας πού ἔχω προδώσει.

Τοῦ στοχασμοῦ μου τὰ φτερά
'σ τὸ νοῦτό του τὰ πέρανε
ὁ ἄνεμος, καὶ τὰ πάει μακριά,
σ' ἀνηφοριές, σὲ στράτες,
στὴ θαλπέρη, προσηλιακὴν
ἀνανεμία, πού σέρνει
τ' ἀλέτρι ἀδλάνια, καὶ ὀδηγοῦν
τὰ βώδια οἱ ξενολάτες.

Καὶ στὸ κατώφλι, πού ὁ σκυφτός
ὁ χωριανὸς ζυγίζει
χερόβολο, στοῦ λυχναριοῦ
τὸ φῶς πού τρεμοσιεῖται,
καὶ 'στὸ καλύβι, πού τὸ ὀκνὸ
θυροφύλλο τοῦ τρίζει,
καὶ ὁ ἀριὸς, τρεμάμενος καπνὸς
τῆς στέγης του σκοοπιέται.

Φθινόπωρο! φθινόπωρο!
σύννεφα ὕδα, ἀνεβᾶτε,
νὰ πνίξετε στίς πᾶγκες σας
τοὺς κῆμπος καὶ τὴ δύση
πρωτοπορεῖες τριποδῆτες
τῆς ἐποχῆς μου, ἑλάτε,
καὶ ἡ λεύκα μου, σημαία χρυσοῦ,
θὲ νὰ σὰς χαιρετίσῃ.

Καὶ ὅμως, φθινόπωρο, γιὰ τὴν
καρδιά μου, ὅλη ἀπὸ πάγοις,
εἶσαι σὰν ἄσφα ἀρχαῖο, πού πιά
ἀπὸ μέσα τῆς δὲ βγαίνει
γιατί σὲ σὰ, σὲ σὰ φαρδιούς,
πανόρχειους σαρκοφάγους,
βιβλία, σ' ἑσᾶς εἶν' ἡ ψυχὴ
καὶ ἡ σκέψη μου θαμμένη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τ' ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς μαρτῆς σήμερα!

Καὶ ὅμως ἡ Λίνα δὲν εἶναι χαρούμενη·
κάποια ἔγνοια τὴν τρώει ἀπὸ χτὲς τὸ ἀ-
πόγεμα, μιά συλλογὴ βασιλεύει στὰ ματά-
κια τῆς, μέσα στὸ γαλάζιο τῶν μιὰ σκιά
πλανιέται.

Μὰ ἡ μαρτὰ εἶναι τόσο εὐτυχισμένη σή-
μερα! Τώρα πού κάνει τὰ τελευταῖα σι-
γυρίσματα γιὰ τὸ βράδυ πού θὰ δεχτοῦν-
τοὺς φίλους, τί χαρούμενα πού τραγου-
δαί! Πόσο δὲ μοιάζει ὁ σκοπὸς αὐτὸς μ'
ἐκείνους πού τὶς μεγάλες βροχερὰς τοῦ φθι-
νοπώρου νυχτὶς τραγουδοῦσε τῆς Λίνας,
τὸν καιρὸ πού ὁ μπαμπᾶς ἔλειπε μακριά,
πολὺ μακριά καὶ ἡ Λίνα τὴν ἄκουε, πλα-
γιασμένη στὸ κρεβάτι τῆς γιὰ νὰ κοι-
μηθῇ καὶ πολλὰς φορές, χωρὶς νὰ τὸ καταλά-
βῃ, δάκρυα βουρκώναν τὰ ματάκια τῆς στὰ
τραγουδιὰ αὐτά, πού διηγοῦνταν γιὰ ξενη-
τεμένους, γιὰ χωρισμούς, γιὰ καημούς,
γιὰ λύπες...

Μὰ τώρα τί εὐθυμᾶ πού τραγουδαί! Καὶ
πόσο δὲ λᾶει στὸν μπαμπᾶ, πού γελα-
στὸς καὶ αὐτὸς τῇ βοηθαίει στὸ σιγύρισμα
καὶ πολλὰς φορές σ' ἄστεϊα κάνει πῶς δὲν
καταλαβαίνει καὶ βάζει τὸ κἀντρο ἀνάπο-
δα, ὥστε ν' ἀναγκάζεται νὰ φωνάζῃ ἡ μα-
μὰ ψευδοθυμωμένη: «οὐ, καημένε, ἐντελῶς
ἀνάξιος νὰ εἶσαι!»

Ἐξω σιγοψιχαλίζει καὶ ὁ βοριάς τραν-
τάζει τὴ λεύκα πού γέρνει ξέφυλλη ὁ χει-
μῶνας εἶναι στὴ βράση σου. Μὰ τί μᾶς
νοιάζει! ἡ εὐτυχία σκορπίζει μῦρια χαρί-
σματα παντοῦ, ἀπλώνει φῶς ὀλύγρια γλυ-
κὰ καὶ τέτοια γαλήνη πού κανέναν δὲ νοι-
ώθει τοῦ βοριά τὸ φύσημα καὶ τῆς βροχῆς
τὸ θρήνο· ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ἀγριο τῆς λεύκας
βοῦτὸ γίνεται ἓνα γλυκὸ, παναρμόνιο τρα-
γουδί γιὰ τῆς εὐτυχισμένης μαρτῆς τῇ
γιορτῇ...

Καὶ τώρα πού τελείωσε ἡ μαρτὰ κάθε-
ται 'ς ἓνα καναπὲ χαρούμενη, γιὰ νὰ θαυ-
μάσῃ τὸ σιγύριμά τῆς· στὸ πλάι τῆς κά-
θεται ὁ μπαμπᾶς καὶ στὴ μέση ἡ Λίνα.
μισὴ καθισμένη στὰ γόνατα τοῦ ἐνὸς καὶ
μισὴ στοῦ ἄλλου, — τόσο στενὸς εἶναι ὁ κα-
ναπὲς.

— Λοιπὸν, Λινούλα μου, σ' ἀρέσει ἔτσι;

Ἡ Λινούλα δὲ μιλάει θυμᾶται χτὲς τὸ
ἀπόγευμα κάποιον ἄλλο διάλογο, πού
στάθηκε ἀφορμὴ τῆς μεγάλης τῆς συλλογῆς·
ἦταν τὴν ὥρα πού ὁ μπαμπᾶς ἔφερε στὴ
μαρτὰ τὸ δῶρο του, ἓνα μεταλλικὸν χρυσὸ
μὲ μιὰ φωτογραφία μέσα τῆς ἀγαπημένης
τῶν μοναχοκόρης· καὶ ἐκεῖ πού τῷπαζε ἡ
Λίνα στὰ χεῖρά τῆς, μπλέκοντας τὴν ἀ-
λυσίδα τὰ παχουλὰ τῆς δάχτυλα, γελῶν-
τας τὴ ρώτησε ἡ μαρτὰ: — Καὶ σύ, Λι-
νούλα μου, τί θὰ μοῦ χαρίσῃς;

Τὸ εἶχε πῇ σ' ἄστεϊα καὶ ὁ μπαμπᾶς
χαμογέλασε μὰ ἐκείνη τὸ πῆρε στὰ σόδα-
ρά: Ἀλήθεια, κάτι ἔπρεπε νὰ τῆς χαρίσῃ

καὶ αὐτὴ μὰ τί; ὅ,τι καὶ ᾔθελε νὰ πάρῃ,
ἔπρεπε νὰ ᾔχῃ χρήματα, καὶ χρήματα δὲν
εἶχε. Καὶ τότε συλλογίστηκε νὰ πᾶν νὰ
τῆς κόψῃ ἀπὸ τὸ βουνὸ λουλούδια ἀνοι-
ξιατικά καὶ θυμήθηκε πάλι πῶς λίγες
μέρες πρὶν, ἡ μαρτὰ παραπονιότανε ὅτι στὴ
γιορτὴ τῆς δὲ θάχουνε ἀκόμη λουλουδιεῖς
οἱ κῆμποι καὶ οἱ πλαγιὲς θάναι σκεπασμέ-
νες μοναχὰ μὲ μιὰ χλόη κίτρινη καὶ ἄρ-
ρωστημένη. Καὶ τώρα, στὴ σελήτσα, πόσο
λιγοστὰ λουλούδια! λίγοι μενεξέδες καὶ
ζουμποῦλια χειμωνιάτικα τὸ μεγάλο βά-
ζο, κάτω ἀπὸ τὸ κἀντρο τῆς καλῆς γιαιτῆς
μένει ἀδειανόν· γιὰ νὰ γεμίσῃ αὐτὸ θέλει
ἀνθούς ἀνοιξιατικούς, παπαρουνες κόκκι-
νες, μαργαρίτες, ζουμποῦλια ἄγρια, ἀσπρους
κρίνους καὶ ὅλα τοῦ βουνοῦ τὰ μυρωμένα
λουλούδια μὲ τὶς περισσότερες χάρες καὶ ἄ-
ρέσουν τῆς μαρτῆς τόσο αὐτὰ τὰ λουλού-
δια! Τὴν περασμένη ἀνοιξί, πόσες φορές
δὲν ἔτρεξε μαζί — μαρτὰ καὶ κόρη — στὸ
βουνὸ πέρα καὶ γύρισαν μὲ τὴν ἀρχαλιὰ
γεμάτη καὶ ὁ μπαμπᾶς πού τὶς περίμενε
διαβάζοντας, ἄφινε τὸ βιβλίο του, ἀγκά-
λιαζε τὴν κόρη του καὶ τὴν ρωτοῦσε τί
εἶναι πιδὲ κόκκινα, οἱ παπαρουνες πού κρα-
τοῦσε στὰ χεῖρά τῆς ἢ τὰ μαργουλάκια
τῆς...

Καὶ τώρα δὲν μπορεῖ νὰ μὴ βρίσκουν-
ται στὸ βουνὸ λουλούδια· στὴν κορυφὴ του
ὀκνολίζουσε καὶ παπαρουνες καὶ μαργαρίτες
καὶ κρίνα. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ δῶρο τῆς
Λίνας γιὰ τὴ μαρτὰ.

Μὰ τὸ βουνὸ εἶναι μακριὰ πολὺ
καὶ ὅμως ἡ Λίνα θ' ἀψηφίσῃ τὸν κόπο·
μὰ στὸ βουνὸ ἐκεῖ τῆς εἶπαν πῶς φωλιά-
ζουν ζῶα κακὰ καὶ ὅμως ἡ Λίνα θὰ τ' ἀ-
ψηφίσῃ καὶ αὐτά. Φόβος καὶ κόπος τί λο-
γιάζει μπροστὰ στὴν ἀγάπη τῆς γιὰ τὴ
μαρτὰ.

Ἡ Λίνα τὸ ἀποφάσισε: θὰ πᾶν καὶ θὰ
πᾶν μάλιστα κρυφά, γιὰ νὰ κἀνῃ μιὰ
σουρπρέζα τῆς μαρτῆς. Ἀπὸ χτὲς τὸ βράδυ
στὸ κεφαλάκι τῆς τριγυρίζει τὸ σχέδιο
αὐτῆς τῆς κρυφῆς ἐκδρομῆς, μὰ πρέπει νὰ
βρῇ εὐκαιρία νὰ μὴ τὴν πολυπροσέχουν
καὶ αὐτὸ λογαριάζει πῶς μόνο τὸ ἀπόγεμα
μπορεῖ νὰ γίνῃ, ὅταν ὀκνήσουν νάρχουν-
ται οἱ ἐπισκέπται. Λίγο ἀργὰ θὰ τῆς κά-
μῃ τὸ δῶρο, ἀλλὰ δὲν πειράζει· κάλλιο
ἀργὰ παρα ποτέ!

Στὸ τραπέζι ἡ Λίνα μένει σκεπτικὴ,
πολὺ σκεπτικὴ ἡ μαρτὰ τὸ παρατήρησε
αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν δίνει καὶ μεγάλη σημασία
καὶ ὅταν μιὰ στιγμή σηκώθηκαν ὅλοι ὁρ-
θοὶ καὶ ἦσαν εἰς ὕψιστον τῆς οἰκοδόμοι-
νας, ἡ Λίνα γλύστρησε ἀπὸ τὴν καρέκλα
τῆς, ἔτρεξε καὶ εἶπε σ' αὐτὴ τῆς μαρτῆς:
«Μαμάκα, τὸ δῶρο τὸ δικό μου θὰ τῷχῃς
τὸ βράδυ!» Μὰ πάλι ἐκείνη δὲν πρόσθεσε τί
δῶρο μπορεῖ νὰ περιμένῃ κανεὶς ἀπὸ μιὰ
κορούλλα ἔξη χρονῶν; Τί ἄλλο ἀπὸ δύο
φιλάνια καὶ ἓνα ἀγκάλιασμα τριγύρω στὸ
λαιμὸ, ζωντανὸ στολίδι, πιδὲ πολὺτιμο ἀπὸ
ὅλες τὶς χρυσὲς καὶ διαμαντίνες καδένες;

Καὶ ᾔθελε τέλος ἡ ὥρα πού περίμενε ἡ
Λίνα· ἡ σκὰ ἀρχίσε νὰ γεμίζει ἀπὸ φί-
λους, πού ὅλο ἔρχονται. Εἶναι ἡ στιγμή
ἡ κατὰλληλη: σιγὰ-σιγὰ σὰν κλέφτης
ξεγλυστράει ἀπὸ τὴ μικρὴ πορτοῦλα τοῦ
περιβολιοῦ μὲλεις βγαίνει ἔξω στὸ δρόμο.
— Χωρὶς παλτό καὶ καπελλάκι — νοιώθει
τὸ κρύο στὸ λαιμὸ καὶ στὰ γυμνά τῆς
ποδαρχία· μὰ δὲν πειράζει! Ὁ θὰ τρέξῃ
γρήγορα, πολὺ γρήγορα, νὰ ζεσταθῇ...

Νὰ τὸ βουνὸ! τί ψηλὸ πού φαίνεται ἀπὸ
κάτω! καὶ ὅμως ἡ Λίνα θάναδῇ στὴν κορ-
φὴ τοῦ ἡ μαρτᾶ πρέπει τὸ βράδυ νάχῃ τὸ
δῶρο τῆς. Καὶ τί ἀπότομο! ἡ Λίνα ἀ-
ναγκάζεται συχνὰ νὰ βάζῃ, κάτω τὰ χέ-
ρια τῆς καὶ νάνεβαίνει σκαρφαλωτά· μιὰ
πέτρα χτυπάει τὸ γυμνὸ γόνατό τῆς καὶ
τὸ αἷματώγει· ἄχ, κακὴ πέτρα! τί σοῦ-
καμε ἡ Λίνα καὶ τὴν ἐπόνεσε;... Μὰ δὲν
πειράζει πάλι! ἡ Λίνα τῷχῃ βάλῃ πεῖ-
σμα νὰ μαζέψῃ λουλούδια. Φιλὰς τὸ πο-
νεμένο τῆς γόνατο γιὰ νὰ περάσῃ, — ἔτσι
τῆς τὸ κάνει καὶ ἡ μαρτὰ ὅταν πέφτῃ
καὶ περνᾷ ἀμέσως, — καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ
δύσκολο ἀνέβασμα.

Φτάνει τέλος πάντων λαχανιασμένη
ψηλά· τί κρύος ἄερας φυσάει! καὶ τὰ σύν-
νεφα, μαῦρα καὶ σκοτεινά, φαίνονται πιδὲ
χαμηλά. Ἡ Λίνα στέκεται μιὰ στιγμή
νάνασάνῃ, καὶ ὕστερα κοιτάει γύρω τῆς νὰ
βρῇ λουλούδια. Περιέργο! κανέναν ἀνθὸς
δὲν ἀνθίζει· οὔτε ἓνας κρίνος, οὔτε μιὰ
παπαρουνά· σπάνια δῶ καὶ ἐκεῖ λίγος χορ-
τάρι, προσινοκίτρινο καὶ αὐτὸ καὶ ἄρρω-
στημένο. Ἡ Λίνα μάταια ψάχνει σὲ κάθε
βράχο, σὲ κάθε γωνιά· πουθενά! Ἀ, νὰ
ἐκεῖ πέρα κάτω κόκκινο· βέβαια παπα-
ρούνα θάνα! ἡ Λίνα τρέχει πρὸς τὰ ἐκεῖ
μὰ ὅσο πλησιάζει, βλέπει πῶς κάτι ἄλλο
εἶναι· στὸ τέλος τὸ διακρίνει καλὰ· εἶναι
ἓνα κεραμίδι σπασμένο μέσα στὴ χλόη.
Τί ἀπογοήτευση! Οὔτε ἓνα λουλούδι· νὰ
πᾶν τῆς μαρτᾶ.

(Ἐπετα τὸ τέλος)

ΙΩ. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗΣ

ΚΥΚΛΑΜΙΕΣ

Πέμπτο

Chaque fleur est une âme
à la Nature éclosée.

(Gerard de Nerval)

Κάθε λουλούδι καὶ ἓνα πνέμα,
Κάθε φυτὸ καὶ μιὰ ψυχὴ.
Στὸν κῆπο, στὴ βροχὴ, στὸ ρέμα,

Στὸν κῆπο, στοῦ βουνοῦ τὴ ράχη
Καὶ στὴν πολυάνθη ἐξοχή.
Ὅπου καὶ ἂν εὕρῃ, ὅπου καὶ ἂν λάχῃ.

Κόσμων ἀμέτρητων κοπάδια,
Νυμφαῖες, εἰδωλά, στοιχιά,
Ζο

ΑΘΗΝΑΙ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΛΑΡΟΣ ἀνοιξιάτικος ἥλιος ἐφώτιζε τὸν παράδεισο τοῦ Ζαππείου τὸ πρωὶ ἔκλεινο, ποὺ πῆγα νὰ ἐπισκεφθῶ τις δυὸ Ἐκθέσεις. Ἡ φύση ὁλόγυρα παρουσίαζε

τέτοιες ὠμορφιές, ὥστε μὲ ἔκανε νὰ θυμῶμαι καὶ νὰ ξαναλέω μὲ τὸ νοῦ μου τὸ παλιὸ ἐκεῖνο, τὸ πολυθρύλητο: «ὦ, ἂν ἦμουν ζωγράφος!» Ἦταν βέβαια καὶ γιατί πῆγαινα νὰ ἰδῶ Ἐκθέσεις Ζωγραφικῆς. Τί ἄλλο εἶναι ἡ Ζωγραφικὴ, καὶ γενικὰ ἡ Τέχνη, παρά ἡ ἀποκρίσιμη τῆς φυσικῆς ὠμορφίας; Τί ἄλλο ἐμπνέει τὸν ζωγράφο, τὸν καλλιτέχνη, παρά τ' Ὡραῖο ποὺ βλέπει πρῶτα στὴ φύση καὶ ἔπειτα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου; Στὴν Ἑλλάδα, δὲν ξέρω ἂν ἀπαντοῦνται συχνὰ πολὺ ὠραῖες ψυχές... Ἡ φύση μας ὅμως εἶναι ἀπὸ τίς ὠραιότερες τοῦ κόσμου! Γι' αὐτὸ τουλάχιστο ἔπρεπε νὰ γράψω πολλοὺς καὶ μεγάλους ζωγράφους, γι' αὐτὸ ἡ Ζωγραφικὴ στὴν Ἑλλάδα ἔπρεπε νὰ βρίσκεται στὴ μεγαλύτερη ἀκμὴ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ, φαίνεται, μιὰ φύση ἱκανὴ νὰ ἐμπνέσῃ, γιὰ νὰ κινήσῃ ἡ Τέχνη. Χρειάζονται καὶ κάποιοι ἄλλοι ὅροι, ποὺ στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχαν ὡς πρὸ ὀλίγου καὶ καλὰ-καλὰ δὲν ὑπάρχουν ἀκόμα.

Ἐλεγε—καὶ σχεδὸν λείπει—ἐκεῖνο ποὺ λέμε «καλλιτεχνικὴ διαπαιδαγώγησις». Γιατὶ στὰ Σχολεῖα προπάντων, ποὺ θάταν ἡ γερὴ βάση, δὲν ἐδόθηκε ποτὲ ἡ ἀπαιτούμενη προσοχὴ στὸ μάθημα τῆς Ζωγραφικῆς ἢ τῆς Ἱχθυογραφίας. Τὰ Ἑλληνόπουλα δὲν συνήθισαν ἔτσι ἀπὸ μικρὰ νὰ περιγράφουν μὲ γραμμὰς, νὰντιγράφουν τὴ φύση. Ἀλλοῦ, σὲ χώρες πρὸ εὐτυχισμένες, τὰ παιδιά, τελειώνοντας τὸ Σχολεῖο, ξέρουν νὰ σχεδιάζουν καὶ νὰ ζωγραφίζουν τόσο καλὰ, ὅσο δὲν μαθαίνουν ἴσως ἐδῶ καὶ ἐκείνοι ἀκόμα ποὺ σπουδάζουν συστηματικά. Ἐπειτα, στίς χώρες ἐκείνες, ὅπου γυρίσῃ κανεὶς, θὰ ἰδῇ μπροστά του καὶ ἕνα ἔργο Τέχνης. Ὑπάρχουν Μουσεῖα, Πινακοθήκες δημόσιες καὶ ἰδιωτικές, καταστήματα καὶ σπιτία στολισμένα σὰ Μουσεῖα, ἀκόμα καὶ πλατεῖες, δειροστοιχίες, φάρια κτλ. Ἔτσι, ὅποιος νέος ἐκεῖ ἔχῃ φυσικὸν τάλαντον ζωγράφου ἢ γλύπτη, μπορεῖ νὰ τὸ καλλιτεργήσῃ, νὰ τὸ ἀναπτύξῃ. Γι' αὐτὸ βγαίνουν καθημέρα τόσοι καλλιτέχνες, γι' αὐτὸ ἡ Τέχνη ἀκμάζει.

Λοιπὸν, οἱ εὐνοϊκοὶ ὅροι γιὰ τὰ νεαρὰ τάλαντα ἀρρίζουν αἰγὰ-αἰγὰ νὰ δημιουργοῦνται καὶ στὴν Ἑλλάδα. Δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ νὰ τὸ συμπεράνῃ, ἅμα ρίξῃ μιὰ ματιὰ στὴ Σχολικὴ Ἐκθεσὴ ποὺ δι-

οργάνωσε ὁ γάλλος καθηγητὴς τῆς Ἱχθυογραφίας κ. Ι. Ι. Πικ στὸ ἐπάνω περιστύλιο τοῦ Ζαππείου. Ὁ καθηγητὴς αὐτὸς ἔχει, μαζὶ μ' ἕνα ἐνθουσιαστὴ ἀληθινὰ ἀποστολικό, καὶ ἕνα σύστημα, μιὰ μέθοδο δική του. Πιστεύει, καὶ σὲ κάνει νὰ πιστέυσῃ καὶ σύ, πὺς ἡ Ἱχθυογραφία εἶναι ἡ βάση τῆς ἀγωγῆς, τὸ κυριώτερον μάθημα τοῦ Σχολείου, ἐκεῖνο ποὺ κάνει πρὸ κατὰληπτά ὅλα τὰλλα μαθήματα, ἐκεῖνο ποὺ χρησιμεύει στὸ κάθε τί καὶ ἀναπτύσσει τὸ αἰσθητικὸ συναίσθημα τοῦ παιδιοῦ. Ἡ διδασκαλία του ἀποβλέπει στὴ δημιουργία ὅχι ζωγράφων.—καὶ ὅταν δυνάτῃ, ἢ θάταν καὶ φρόνιμο, νὰ γίνονται ὅλοι ζωγράφοι;—ἀλλ' ἀνθρώπων μὲ γενικὸ γοῦστο, καὶ μὲ στοιχειώδεις ἀλλὰ βάσιμες γνώσεις Τέχνης, ἱκανῶν γιὰ κάθε εἶδος βιοτεχνίας, γιὰ κάθε ἐπάγγελμα. Καὶ δὲν περιορίζεται μόνον στὴν Ἱχθυογραφία ἢ τὴ Ζωγραφικὴ. Διδάσκει τοὺς μαθητὰς του καὶ πλαστικὴ, καὶ εὐλογητικὴ, καὶ χαρτοχειροτεχνία. Πάντα, ἐννοεῖται, μὲ τὸ σύστημά του, ποὺ εἶναι θαυματουργὸ σὲ ὅλα καὶ μάλιστα στὴν προοπτικὴ. Τὸ ἐπάνω περιστύλιο τοῦ Ζαππείου εἶναι γεμάτῳ ἀπὸ τέτοια παντοειδῆ ἔργα τῶν μικρῶν μαθητῶν τοῦ κ. Πικ στὸ Βαρβάκειο. Κι' ὁ ἐπισκέπτης μένει ἀληθινὰ ἐκστατικός.

Γιατὶ δὲν εἶναι μόνον τὰ δύο-τρία παιδιά, ποὺ ἔχουν φυσικὸν τάλαντον καὶ δεῖχνονται ζωγράφοι ἀπὸ τώρα.—ἐνὸς Μπερδέσης π.χ. ἑνὸς Καμπάνης, παιδιά 12-13 ἐτῶν,—ἀλλὰ εἶναι ὅλα σχεδὸν ποὺ παρουσιάζουν μιὰ ἐπίδοσιν μεγάλη. Βλέπεις συνθέσεις, βλέπεις ἀντιγραφὰς ἀπὸ τὸ φυσικόν, βλέπεις προοπτικὰς ἀντιγραφὰς μηχανημάτων, ἐνὸς τόνου π.χ.—βλέπεις σκηνὰς φανταστικές, ἐννοῶ μὲ τὴ φαντασίαν κατωμένες, ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἢ σύγχρονον ἱστορίαν, τὴ μυθολογίαν ἢ τὴν Πόισιν,—π.χ. ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα, τοὺς Μῦθους τοῦ Αἰσώπου κτλ. Ὁ κ. Πικ ὁδηγεῖ τὰ παιδιά νὰ ζωγραφίσουν ἢ νὰ πλάττουν ὅ,τι βλέπουν καὶ ὅ,τι φαντάζονται. Καὶ τὸ κάνουν, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μὲ μιὰ δεξιότητα, ποὺ δὲν θὰ τὴν περίμενε κανεὶς ἀπὸ παιδιά τῆς ἡλικίας τους. Σὲ δυὸ παράγοντες ἀποδίδει ὁ κ. Πικ τὸ θαῦμα: στὴν ἐξυπνάδα τοῦ Ἑλληνόπουλου καὶ στὴ μέθοδό του. Μὰ μοῦ φαίνεται πὺς δὲν χρειάζεται καὶ τρίτος...

Σὰς συνιστῶ νὰ ἐπισκεφθῇτε αὐτὴ τὴν Ἐκθεσιν. Ἀλλωστε ἡ δραχμὴ ποὺ πληρώνει κανεὶς, εἶναι γιὰ τοὺς τραυματίες τοῦ πολέμου. Ὅ,τι ἴδῃτε πολὺ ὠμορφα πράγματα. Ὅλα βέβαια ἔχουν τὴν παιδικὴν σφραγίδα, ὅλα φαίνονται κατωμένα ἀπὸ παιδιά, ποὺ τώρα μαθαίνουν τὰ στοιχεῖα τῆς Τέχνης. Δείχνουν ὅμως μιὰ πρωτοδοῦλῶ καλὰ ὁδηγημένη καὶ ὑπόσχονται πολλὰ, πάρα πολλὰ. Ὁ κ. Πικ φρονεῖ, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν ἔχει ἄδικο, πὺς ἂν τὸ σύστημά του εἰσαχθῇ ὅς ὅλα τὰ

σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος, ὅστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια θὰ βρεθῶμε μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη, ἀράνταστη καλλιτεχνικὴ πρόδο. Γιατὶ ἀπὸ νωρὶς θὰ ξεκαθαρίζονται καὶ θὰ προετοιμάζονται τὰ τάλαντα. Ὅλα παιδιὰ θὰ θέλουν νὰ γείνουν ζωγράφοι, γλύπται, ἀρχιτέκτονες κτλ. θὰ βρίσκουν πολὺ εὐκολώτερα τὸ δρόμον. Κι' ὅλα θὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ σχολεῖο μὲ τὸ καλλιτεχνικὸν ἐκείνο γοῦστο ποὺ θὰ τὰ παρακολουθῇ ὅς ὅλη τους τὴ ζωὴ καὶ θὰ δίνη ὠμορφίαν καὶ χάριν ὅς ὅ,τι ἔργο καταπιαστοῦν. Μὰ καὶ τίποτ' ἄλλο νὰ μὴν κάνουν, θὰ καταλαβαίνουν τουλάχιστον ἀπὸ Τέχνης καὶ θαποτελοῦν τὸ μὲρρωμένο κοινόν, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητον γιὰ τὴν πρόδο τοῦ καλλιτέχνη.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'. (Συνέχεια)

Ἀλήθεια θὰ κατέβαιναν πολὺ πρὶο γρήγορα ἀπ' ὅσο ἔκαμαν γιὰ νὰνεθῶν. Μὰ πάλι ἐκινδύνευαν νὰ τοὺς βρῇ τὸ σκοτάδι μεσ' στὸ φαρᾶγγι καὶ ὁ δρόμος τοὺς τότε δὲν θάταν εὐκολος.

Ὡστόσο, ἀφοῦ ἔμενε ἀκόμα νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἡ βορεινὴ ἀκρὴ τοῦ ὀροπεδίου, καὶ ἦταν ἡμέρα ἀκόμα, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμουν;... Καὶ τότε ὁ Φρίτς ἐπρότεινε στὴ γυναῖκα του:

— Ἀγαπητὴ μου Τζέννυ, ὁ Φραγκίσκος θὰ σὲς γυρίσῃ στὴ σπηλιά, σένα, τὴν κυρία Οὐόλστον, τὴ Ντόλλ καὶ τὸ παιδί. Δὲν θὰ μπορούσατε νὰ διαφυγετε; ὅς αὐτὴ τὴ ράχη. Γιατὶ ὁ πλοίαρχος Γκούλδ, ὁ Τζὼν Μπλόκ καὶ ἐγὼ θὰ μείνουμε ἐδῶ, καὶ αὐριο, ἅμα ξημερώσῃ, θαποτελειώσουμε τὴν ἐξερεύνησιν.

Αὐτὴ τὴ φορὰ, ἡ Τζέννυ δὲν ἐτόλμησε νὰ φέρῃ ἀντίρρηση. Καὶ σιωπηλῶς, κοιτάζοντας τὴν ἀπέραντη θάλασσαν, σὰ νὰ ζητοῦσε νὰ διακρίνῃ κανένα πλοῖον, κανένα φῶς...

Ὁ ἥλιος ἔξερνε γρήγορα ἀνάμεσα στὰ σύννεφα ποὺ τὰ ἐδίωχνε ὁ βορρᾶς. Καὶ χρειάζονταν δυὸ ὥρες γιὰ νὰ γυρίσουν στὸν ὄριον τῶν Χελωνῶν.

— Πᾶμε! εἶπε σὲ λίγο ἡ Τζέννυ.

— Ἐμπρός! ἀποκρίθηκε ὁ Φραγκίσκος.

Ἀξάφην ὁ Τζὼν Μπλόκ σήκωθηκε καὶ βάζοντας τὸ χερί σου σὰ χωνί στο αὐτί του, ἀκροάσθηκε.

Εἶχε ἀκουσθῇ ἕνας κρότος σὰ βροντὴ μακρινή.

— Κανονιὰ! ἐφώναξε ὁ Τζὼν Μπλόκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'

Κανένας δὲν θέλει πιά νὰ φύγῃ.— Ἡ νύκτα σιτοροπείδι.— Πρὸς τὴ βορρᾶν ἀκρὴ.— Τὸ κοντάρι τῆς σημαίας.— Τὰ βρετανικὰ χρώματα.— Τὸ παραπίναγμα τῆς οὐλῆς.— Μία κραυγὴ τοῦ Φρίτς.

Ἀκίνητοι ὅλοι, μὲ τὴν καρδιὰ σφιγ-

μένη ἀπὸ συγκίνηση, μὲ τὰ μάτια πρὸς τὸ βορεινὸν ὀρίζοντα, κρατοῦσαν καὶ τὴν ἀναπνοή τους γιὰ νὰκούσουν...

Εἶχαν γελασθῇ:... Ὁχι, δὲν ἦταν δυνατό. Γιατὶ καὶ ἄλλες μακρινὲς κανονιὲς τοὺς ἔφερε σὲ λίγο ἡ ἀδύνατη πνοὴ τῆς αὐρας.

— Πλοῖον περνεῖ ἀπὸ τὴ θάλασσαν αὐτῆς τῆς ἀκτῆς, εἶπε τέλος ὁ πλοίαρχος Γκούλδ.

— Ναι, αὐτὲς οἱ κανονιὲς δὲν μπορεῖ νὰ ἔρχονται παρ' ἀπὸ πλοῖον, ἀποκρίθηκε ὁ Τζὼν Μπλόκ. Κι' ἅμα νυκτώσῃ, ποῖος ξέρει μὴν ἰδοῦμε καὶ τὰ φῶτα του;

— Καὶ γιατί οἱ κανονιὲς αὐτὲς... δὲν μπορεῖ νὰ ἔρχονται ἀπὸ τὴν ξηρὰ; παρατήρησε ἡ Τζέννυ.

— Ἀπὸ τὴν ξηρὰ; ἀποκρίθηκε ὁ Φρίτς. Νὰ ὑπάρχῃ, λέε, καμμιὰ γῆ κοντὰ στὸ νηράκι μας;

— Τὸ πιθανότερον εἶναι ὅτι περνεῖ πλοῖον ἀπὸ τὰ βορεινά, εἶπε ὁ πλοίαρχος.

— Καὶ γιατί νὰ ρίχνῃ κανονιὲς; ρώτησε ὁ Τζέιμς.

— Ἀλήθεια... γιατί; εἶπε καὶ ἡ Τζέννυ.

Σ' αὐτὸ, δὲν ἤξερε κανεὶς νὰποκριθῇ. Ὁπωσδήποτε, ἂν ἦταν πλοῖον καὶ ἂν περνοῦσε ἀπὸ τὰ βορεινά, δὲν μπορούσαν νὰ τὸ ἰδοῦν, ἀφοῦ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν φαίνονταν ἡ θάλασσα. Ἐπρεπε νὰ προχωρήσουν ὡς τὴν ἀκρὴ τῆς ράχης.

Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, τώρα ἔξιζε τὸν κόπον νὰ κάμουν τὸ δρόμον. Ἐκεῖ-πάνω θὰ ἔμεναν ὅλοι ὡς τὸ πρωί.

Τὸ μόνον κακὸ ἦταν πού, ἂν τὸ πλοῖον ἐκεῖνο κατέβαινε πρὸς τὰνατολικά ἢ τὰ δυτικά, δὲν εἶχαν ἐξῆλα γιὰ νὰνάβουν στὴ ράχη μιὰ μεγάλη φωτιὰ καὶ νὰ ἔλθουν ὅς ἐπικοινωνία.

Τὸ βέβαιον εἶναι, πὺς οἱ μακρινὲς ἐκείνες κανονιὲς συγκίνησαν ὡς τὰ βαθύτατα τῆς ψυχῆς τοὺς δυστυχισμένους ναυαγούς. Ἐνόμιζαν πὺς εἶχαν συνδεθῇ πάλι μὲ τὸν ἐπίλοιπον κόσμον καὶ τὸ νηράκι τοὺς φαίνονταν λιγώτερον ἀπομονωμένο στὴ μέση τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀνυπομονοῦσαν, ἤθελαν νὰ ξεκινήσουν ἀμέσως νὰ πᾶνε ὡς τὴν ἄλλη ἀκρὴ, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸ πλοῖον. Μὰ ἐδράδωζε καὶ σὲ λίγο θὰ νύκτωνε. Ἀν θάταν δύσκολο, καὶ ἡμέρα ἀκόμα, νὰ περπατήσουν ἀπάνω ὅς ἐκείνους τοὺς βράχους, τὴ νύκτα, στὰ σκοτεινά, θάταν ἀδύνατον.

Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ μείνουν στὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς βραχοσειρᾶς, ὅπου εἶχαν βρεθῇ. Κι' ἴσα-ἴσα ὁ ναύκληρος εἶχε ἀνακαλύψει μιὰ κουφάλα, ἀνάβησα σὲ δυὸ βράχους, κατὰλληλῃ γιὰ τὴν πρόχειρὴ ἐγκατάστασιν. Οἱ γυναῖκες τουλάχιστον καὶ ὁ μικρὸς Μπόμπης μπορούσαν νὰ κοιμηθοῦν ἐκεῖ—μέσα, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν οὔτε ἀνεμο, ἂν δυνάμουν τὴ νύκτα ἢ αὐρα, οὔτε βροχή, ἂν ξεσποῦσαν τὰ σύννεφα.

Ἐβγαλαν τὰ τρόφιμα ἀπὸ τὰ σακκούλια καὶ ἔφαγαν ὅσο καλύτερα μπόρεσαν. Εἶχαν ἄλλως τε ἀρκετὰ καὶ δὲν θὰ γινόνταν ἴσως ἀνάγκη νὰ γυρίσουν στὴ σπηλιά γιὰ νὰναεώσουν τὴν προμήθειαν.

Οἱ γυναῖκες ἐπλάγιασαν, ἀλλὰ μόνον ὁ

μικρὸς Μπόμπης μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του. Οἱ ἄντρες στὸ πόδι ὡς τὸ πρωί, κοιτάζαν ἀπ' ὅλες τίς μεριὰς μὴπως ἐδῶσαν νὰ περνεῖ τὸ πλοῖον. Ἀλλὰ κανένα φῶς δὲν εἶδαν ὡς ποὺ ξημέρωσε, καὶ καμμιὰ κανονιὰ δὲν ξανάκουσαν. Ἡ νύκτα πέρασε ἡσυχη. Πλοῖον δὲν φάνηκε πουθενά.

Μήπως εἶχαν γελασθῇ;.. Μήπως πῆραν πραγματικῶς γιὰ κανονιὲς τίποτε βροντιὲς μακρινὲς;..

— Ὁχι, ὅχι! ἐβεβαίωνε ὁ Φρίτς. Δὲν κάναμε λάθος. Ἦταν κανονιὲς!

— Μὰ τί λόγο εἶχαν; ρώτησε ὁ Τζέιμς.

— Ἡ γὰρ χαιρετισμὸς θὰ ἔπρεπε, ἢ γιὰ ἅμυνα, ἀποκρίθηκε ὁ Φρίτς. Δὲν ξέρω καὶ ἄλλη περίπτωσις ποὺ νὰ ρίχνουν κανονιὲς.

— Μήπως φάνηκαν ἄγριοι στὸ νηράκι; εἶπε ὁ Φραγκίσκος.

— Μπορεῖ νὰ ἔζεπεσε ὡς ἐδῶ καμμιὰ πιρὸγα, ἀποκρίθηκε ὁ ναύκληρος. Ὅπως δὴποτε, τίς κανονιὲς δὲν τίς ἔρριξαν βέβαια οἱ ἄγριοι!

— Τὸ νηράκι λοιπὸν κατοικεῖται;.. ἀπὸ Ἀμερικανούς ἢ ἀπὸ Εὐρωπαίους;..

— Καὶ πρῶτα-πρῶτα, εἴμαστε βέβαιοι πὺς εἶναι νηράκι; ἀποκρίθηκε ὁ πλοίαρχος. Ξέρουμε τί εἶναι πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ βραχοσειρὰ;.. Δὲν μπορεῖ νὰ βρισκόμαστε καὶ ὅς ἕνα μεγάλο νησί;..

— Λίγη ὑπομονή, ψιθύρισε ὁ Τζὼν Μπλόκ, καὶ θὰ ἰδοῦμε!

Στίς πέντε, ἡ ἀνατολὴ ἄρχισε νὰσπρίζῃ. (Ἐπεται συνέχεια).

ΤΟ ΤΕΧΝΑΣΜΑ ΤΟΥ κ. ΠΟΝΗΡΙΔΗ

— Ἄ, μὰ δὲν εἶναι κατὰστασις μ' αὐτὴ τὴν πολυκοσμία! Δὲν μπορεῖς, βοὲ ἀδελφε, νὰ περάσῃς πιά ἀπὸ ἕνα κεντρικὸ δρόμον... ἐκτός ἂν εἰσαι αὐτοκίνητο. Μόνον μπροστὰ σταυτοκίνητα παραμερίζουν ὅλοι!

Ἔτσι συλλογιζόταν μιὰ μέρα ὁ κ. Πονηρίδης. Κι' ἐπειδὴ οὔτε αὐτοκίνητο ἦταν, οὔτε εἶχε τὰ μέσα νὰγοράσῃ, σκέφθηκε νὰ προμηθευθῇ μόνον μιὰ τρομπέττα αὐτοκινήτου. Ἄ, μὰ ἦταν μιὰ θαυμασία ἰδέα ποὺ τοῦ ἦλθε! Τὴν τρομπέτταν αὐτὴ τὴν ἔγκατεσῃσε μέσα στὸ ψηλὸ του καπέλλο. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐκινουσε ὁ κ. Πονηρίδης, ὅποια στιγμή ἤθελε, μπορούσε νὰ βάζῃ τὸ χερί του στὴν τσέπη, νὰ πιέξῃ τὴ φούσκα καὶ νὰ σκούξῃ σὺν αὐτοκίνητο.

— Κουί!... κουί!... κουί!...

Ὁ κόσμος ἐνόμιζε πὺς ἐρχόταν πραγματικῶς αὐτοκίνητο καὶ τσακίζονταν νὰ παραμερίσῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερά καὶ κρυφογελῶντας, ὁ κ. Πονηρίδης μπορούσε νὰ περνεῖ μ' ὅλη του

τὴν ἡσυχίαν, νὰ διασχίξῃ καὶ τὸ μεγαλύτερον συνωστισμό. Ὡς καὶ τὰλογα τῆς ἱππασίας ἐτρόμαζαν τὰ στριγγιλάσματά του καὶ οἱ καρβαλλάρηδες ἔβλεπαν καὶ ἐπᾶθαιναν νὰ τὰ ἡσυχάσουν. Σιγὰ-σιγὰ διαδόθηκε στὴν πόλιν πὺς ἕνα μαγικόν, στοιχειωμένο αὐτοκίνητο ἐσχίξε τοὺς δρόμους, φώναζε σπαράκτικὰ, ξεκοῦθαινε τὸν κόσμον, μὰ δὲν τὸ ἔβλεπε κανεὶς. Ἀόρατο! φοβερό! Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ὁ τρόμος ποὺ ἔπιασε μιὰ μέρα τὴν κυρὰ-Σταμάτα, τὴ θυρωρὸ, γιατί ἀκούοντας τὴν τρομπέτταν τόσο κοντὰ τῆς, φαντάσθηκε πὺς τὸ ἀόρατον αὐτοκίνητο μπῆκε μέσα στὸ σπίτι.

— Πούσας, τῆς εἶπε ὁ κ. Πονηρίδης. Ἐγὼ εἶμαι! Κι' ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ σωλήνα μὲ τὴ φούσκα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ τὴν πιέξῃ μπροστὰ στὴν κυρὰ-Σταμάτα: — Κουί!... κουί!... κουί!...

— Ἐλα, Χριστέ καὶ Παναγιά!...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠ' ΤΑ ΘΗΩΤ. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ
ΝΕΡΟ, ΝΕΡΟ ΚΑΘΑΡΙΟ

Της όμορφιάς διαμάντινο
νιράκι έσύ, στολίδι!
Της λάμψης και της σκοτεινιάς
λαμπρό, έσύ, παιγνίδι!
Με τί λαχτάρα σάγαπώ,
παιδάκι της άγνότητας,
Πού χύνεις μέσα στις ψυχές
ποτάμια τρυφερότης.
Όπου κι' αν είσαι, πάντα έσύ
την όμορφιά την έχεις.
Μεσ' στο βουητό της θάλασσας
ελεύθερο σαν τρέχης.
Μεσ' στα λαγκάδια τ' αμπερά,
μεσ' όχθες λουλουδιένιες,
Ανύχθεις μέσα στο κρύσταλλο
τις κουρασμένες έννοιες.
Όρατο μεσ' στις άπαλές
ηλιοφώτες βροχούλες
Και λάμποντας πάνω στη χλόη
σα διαμάντινες βούλες,
Την πασχάλια αγκαλιάζοντας,
ή λουίζοντας το κρύο,
Μέσ' στην αγάλη του κρατάς,
φιλοντας το και κείνο.
Παντοτεινά σύ όμορφο
γερμίζεις πέρα πέρα
Με κάτασφρες, πουπουλίγες
νυφούλες τόν άέρα.
Πλέκοντας ποικιλόχρωμο
στεφάνι στο φεγγάρι,
Έσύ 'σαι τ' άστραπόβολο
των συζαγών καμάρι.

Δήμη

ΑΝ ΘΕΛΗ Ο ΘΕΟΣ

Παντοτεινά θά σ' αγαπώ
όπου κι' αν βρισκόμαι σένα.
Νεράκι κατακάθαρο,
διαμάντι έσύ, για μένα!
(Απ' τ' Αγγλικό)

Σεπεσμένος Δόρδος

Α Γ Ρ Υ Π Ν Ι Α

Τρεις όρες δολιχλινές πέρασαν
κι' ο Νίκος δέ μπορεί να κοιμη-
θώ. Η άγρυπνία, ή σκληρή αυτή
νεράδα, λες και τόν βαστούσε
άπ' τις μυμυκλίσες. Και ή νύ-
κτα του φαινόταν αιδνας, καθώς
γυροζαναγύριζε στο στρωματάκι
του με γογγυτά. Η κουβερετίτσα
κουβάρι ανάμεσα στα πόδια. Γύ-
ρω όλα ήττα. Μά ο Νίκος δέ
μπορεί να ήσυχάση. Σκέπτεται
κι' όλο σκέπτεται. Τη μανούλα
του που ταξίδευε μακριά, σε χώ-
ρες άνηξερες, για να φέρη στο
Νίκο όλα τα παιγνίδια κι' όλα
τα γλυκά.

Σηκώνεται. Νά τος τώρα στην
κορνίζα του παραθυριού. Η ά-
πόγεια αύρα, ανάμικτη με τη μν-
ρουδιά των λουλουδιών του κή-
που, του γλυκοχαϊδεύει το πρό-
σωπο, που έχει γίνει ώρολόινο.
σάν όλα γύρω, άπ' τις άχτίδες
που έρχοντο τ' φανάρι του πλά-
στη. Κεί πλάι, κάτω από τ' μπαλ-
κόνι, τα χελιδονάκια στίς φτε-
ρούγες της μανούλας, σ' όλόγλυκο
ύπνο βυθισμένα, πώς τ' ήλθνε!
Πόσο καλά θυμόταν τώρα τις

καλοθύμτες κι' άγύριστες στυ-
μές, που ή μανούλα του τού χάριζε
χάδια, και φιλά, και τού εύχό-
ταν τόν ύπνο έλαφρό και με ό-
ρατα όνειρα...

Γιατί να μην είναι αλλιώς;
πλάσμενος ό κόσμος, και γάρε ό
Νίκος πάντοτε κοντά τη μανούλα
του; Αυτό βέβαια δέ μπορούσε
να τό βροί. Πιο πέρα ή θάλασσα,
που στην άρχή μοιάζει σάν κα-
θρέπτη, έπειτα γίνεται σάν μι-
α πεδιάδα άπ' άτμό κι' έπειτα τί-
ποτε. Και τώρα άπ' τ' κρεβάτι
βλέπει τ' φεγγάρι όλοστρόγγυλο
και νομίζει πώς βλέπει σ' αυτό
καθρεπτιμένο τ' προσώπό της να
τού χαμογελά. Μιά γαλήνη αλλό-
γεται στο προσώπο του. Μά σε
λίγο ό ύπνος έδωσε την κακή ά-
γρύπνια, έκλεισε τα βλέφαρα του
Νίκου, κι' αυτός κοιμάται εύτυ-
χησμένος.

Αυτό φανερώγει τ' γελαστό του
πρόσωπο.
Ποιος ξέρει σε τί μαγικά πα-
λάτια, σε τί εύτυχημένες χώρες,
πλημμυρισμένα από άγγελάκια,
λουλούδια και παιγνίδια, άγκα-
λιάζει τη μανούλα του, και την
παρακαλά να μην τόν αφήση πιά,
ή να τόν πάρη κι' αύτον τούλά-
χιστο μαζί της!

Αν θέλη ο θεός

Ό παππούς μου τότε ακόμα
ήταν ελεύθερος και παρεθέριζε
στα Τριάντα (χωρίς έξοχό της
Ρόδου, που απέχει μι-ά ώρα άπ'
την πρωτεύουσα). Μιαν ήμέρα
βγήκε στο κυνήγι με κάποιον φίλο
του παντρεμένο. Ακριβώς την
ήμέρα εκείνη πήρε φωτιά ή άγορά
της Ρόδου. Όταν λοιπόν την νύ-
κτα κατακουρασμένο στρέφω,
ό φίλος του παππού μου είπε:

— Τώρα που θά πάω σπíti, αν
θέλεις ό Θεός και βρω καλά τα
παιδιά μου και τη γυναίκα μου,
καθώς είμαι κουρασμένος, θά πέσω
και θά κοιμηθώ ως τ' πρωί.
— Άμ' έγώ, είπε ό (μέλλον)
παππούς μου, ούτε παιδιά έχω
ούτε γυναίκα: τώρα λοιπόν που
θά πάω σπíti, θέλει δέν θέλει ό
Θεός, έγώ θά κοιμηθώ.

Σε λίγο, και οι δύο φθάσανε
σπίτια τους. Και ό μέν φίλος του
βρήκε καλά τα παιδιά του και
τη γυναίκα του και κοιμήθηκε
εύχρηστα.

Ό παππούς μου, όμως μόλις
έπεσε να κοιμηθώ, άκούει να τού
κτυπούν την πόρτα. Άνοίγει και
βλέπει κάποιον λαχανιασμένο να
τού λέγει: — Γρήγορα στην πρωτεύ-
ουσα! Το μαγαζί σου πήρε φωτιά!

Ό παππούς μου γνύνεται πάλλ-
α και πηγαίνει στην πρωτεύουσα.
Τό κατάστημά του όμως κήκε.
Κι' έτσι όχι μόνο την νύκτα
κείνη δέν έκοιμήθη, αλλά και
πολλές άλλες, γιατί ζημιώθηκε
σημαντικά...

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΤΡΙΧΑΣ

— Στοιχηματίζω, είπε ή κ.
Λεπία, ότι ή Όνωρινα έξέχασε και
σήμερα να κλείση τις κόττες.
Έλα. Μπορούμε να βεβαιωθούμε
κοιτώντας άπ' τ' παράθυρο.
Έκει κάτω, στο βάθος της αυλής,
φαίνεται ορθάνοικτη ή μικρή
πόρτα τού κοιτεσιού.

— Εγώ τι, δέν πώς να τις
κλείσης; είπε ή κ. Λεπία στο
μεγαλύτερο παιδί της.

— Δέν είμαι έδω για να άσχο-
λουμαι με τις κόττες, είπε ό Εύ-
τύχιος, ένα ψηλό άγόρι, όκνηρό
και δειλό. — Και σύ, Έρνεστίνη;
— Ό! έγώ, μαμιά, φοβάμαι...

Ό μεγάλος άδελφός, ό Εύτύ-
χιος και ή άδελφή του Έρνεστίνη
σχεδόν δέν έσήκωσαν τ' κεφάλια
των για ν' απαντήσουν. Διαβί-
ζουν, με τους άγκώνες στο τρα-
πέζι, σχεδόν μέτωπο με μέτωπο.
— Θεέ μου! τί ζώον που είμαι!

— Δέν τ' σκέφτη-
κα. Κοκκινότριχα, πήγαινε να
κλείσης τις κόττες. — Μά, μαμιά,
φοβάμαι κι' έγώ. — Πώς; απο-
κρίθηκε ή κ. Λεπία, ένα τόσο με-
γάλο παιδί σάν και σένα! Είναι
για γέλια. Πήγαινε γρήγορα!
Τόν ξέρουμε, είτε ή άδελφή του
Έρνεστίνη, είναι τολμηρός σάν
τράγος. — Δέν φοβάται τίποτα,
προσέθεσε ό Εύτύχιος.

Και πήγε...

Όταν έγύρισε, χαμογελοῦσε, έ-
καμάρωνε σάν ένας μικρός ήρωας
και περίμενε συγχαρητήρια. Άλ-
λά ό Εύτύχιος και ή Έρνεστίνη έ-
ξακολούθησαν να διαβάζουν και
ή κ. Λεπία τού είπε: — Κοκκινό-
τριχα, θά πηγαίνης να κλείνης
τις κόττες κάθε βράδυ...
(Jules Renard)

Φιφής

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Άνάμεσα στη γαλανή
του Μαρμαρά πεδιάδα,
Κάι στού Βοσπόρου τ' αβατιά
Και θρυλικά νερά,
Έφάνηκεν ένα νησί
σά φωτειρό λαμπάδα,
Σκορπίζοντας τριγύρω του
τό φώς και τη χαρά.

Σά γήινος Παράδεισος,
σάν τού Όλυμπου παλάτι
Και σάν να τ' προστάτευε
κάποιον Θεού ευχή.
Τό καλοκαίρι έφτασε
στο όλόχρυσό του τ' άτι
Κι' άρχισε ή θεοσταλτή,
ή όμορφη εποχή.

Η εύτυχία φώλιασε
στ' όμορφο τ' νησάκι.
Για κατοικία διάλεξε
τά ώρατα τ' βουνά,
Τού μύρωσε τ' ταπεινό
κι' άσημο θυμαράκι.
Πού τ' χαϊδεύει ό Ζέφυρος
όταν γοργοπερνά...

Α276

ΤΟ ΚΡΑΝΙΟΝ ΤΟΥ ΟΛΙΒΕΡ ΚΡΟΜΓΟΥΕΛ

Είς κάποιαν έμποροπανήγυριν
έναν τσαρλατάνος, μεταξύ διαφο-
ρων άλλων πραγμάτων που έπε-
δείκνιε, είχε κι' ένα κρανίον, διά
τό όποιον έλεγε ότι άνήκειν εις
τόν Όλιβερ Κρόμγουελ, λόρδον
προστάτην της Άγγλίας.

Ένας κύριος, διά να τόν πει-
ράξω, τού παρετήρησεν ότι ό λόρ-
δος Όλιβερ Κρόμγουελ είχε με-
γάλο κεφάλι, ενώ εκείνο ήτο μι-
κρό, αλλά έλαβε την έξης ευφρε-
στάτην απάντησιν:

— Είναι τό κρανίον τού λόρδου
προστάτου, όταν ήταν μικρός.

(Παράφρασις)

Ίπποτης των Αστέρων

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΗΔΩΝΗΣ

Άν και τ'ονομά του Γιάννη,
έν τούτοις δέν φαίνεται νάχη κα-
μιά σχέση με τούς γνωστούς... Αί.
Όσο για τ' επώνυμό του, τα-
ριάζει άρκετά κατά τη γνώμη
μου, γιατί όλα τόν τα κομμάτια
στη «Σ.Σ.Σ.» τ'ά διακρίνει ένα
ξεχωριστό κελιάδιον όμοιο με
τού... Άηδονιού.

Σ Ε Ι Ρ Ι Ο Σ

Μην πῆ κι' είναι «Σύριος»
Δέν πιστεύω... γιατί τ'ά κομμά-
τια του λάμπουν στο στερέωμα...
της «Σ.Σ.Σ.»

Τ Υ Χ Ε Ρ Η

Φαίνεται ότι θάναι τυχερή
παντοῦ, άφου και στη «Σ.Σ.Σ.»
ήταν τυχερή και τις δημοσιεύθη-
καν 3 (τρία!) κομμάτια, ενώ ή
μένα δέν έξω καλά-καλά αν θά
δημοσιεύθη κι' αυτό (άχ! αυτός ό
κλήρος!)

ΣΕΠΕΣΜΕΝΟΣ ΛΟΡΔΟΣ

Γι' αυτόν τόν φουκαρά τί μπό-
ρει να πῇ κανένας; Έξακολου-
θεί διαρκώς να τραγουδά, για να
ξεχνά, φαίνεται, τ'α περασμένα
του μεγαλεία, όταν ήταν... Λόρδος.

Λ Η Θ Η

Εΐδατε; παρά λίγο νάν την ξε-
χάσω. Άλλά όχι από τίποτ' άλλο,
από... Λήθη.

Σβέντζος

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ένας μαθητής χαζεύει στη μό-
στρα ενός Ζιχαριπλαστειού. Ό
ζαχαροπλάστης, για να τόν πει-
ράξω, τού λέει: — Ά! πώς σου φαί-
νονται; δέν άμφιβάλλω, πώς αυτή
τη στιγμή είσαι εγκλισσεως ευκτι-
κής. — Να! άπάντησέ ό μαθητής: —
ήσουν και σύ πτώσεως... δοτικῆς!

Έστάλη ύπο τού Σατανά

Στην αριθμητική:

— Παίρνω από έναν 7 τάλλη-
ρα, από άλλον 5. Τι θά έχω;

— Χρέος, δάσκαλε!

Έστάλη από τ' Ατρώμειο Ναυτοπολί

Τό πρωτίτον καθήκον τού
καλού συνδρομητού είναι
ή έγκαιρος άναγνώσις της
συνδρομής του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 19 'Απριλίου 1921

Σε ρεό τ υ π ο ν : Δέν άπαντώ
εις ερωτήσεις και άπορίας, που
έπικρα βόσκει καθένας την άπάν-
τησιν και την λύσιν στον «Όδηγόν
τού Συνδρομητού», άμα τόν δια-
βάση προσεκτικά. (Ίδε φυλ. 1—3.)

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Εξαιρεστώ με την καρδιά μου όλους
ή όλες που είχαν την καλοσύνη να
μού στείλουν πασχάλινες κάρτες με τ'ό
Ανέστη. — Άληθώς! Άνέστη!
Και τού χρόνου, παιδιά μου!

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΓΕΛΙΑ

Από τό Βιβλιοπωλείο της «Έστιας»
ήκα τό Πάσχα μι-ά μεγάλη Άγγελία
και την προσέχ' έκδοση όλων των
εργονικών «Έργων τού Γρηγορίου
Νοταπόλου.

Είναι καμιά πενήνταριά τόμοι από
εργα, μυθιστορήματα, θεατρικά κομ-
μάτια, μελέτες, αισθητικά και κριτικά άρ-
α, ιστορικοφιλολογικά χρονογραφήματα
κ.λ.θ.β. βγαίνουν 3—4 τόμοι τό χρόνο.
Όσοι σε 10—12 χρόνια θά συμπλη-
ρώσ' αυτή ή μεγαλοπρεπής σειρά των
«Απάντων», που θαποτελεσθ' από
όλη ή ομοίμορφη, κομψή, στό ίδιο
ώραίο χαρτί, στο ίδιο σχήμα
«Θεάτρον», με τόν ίδιο καθαρό
και με καλλιτεχνικά πάντα πολύ-
πονημα εικονογραφημένα εξώφυλλα.

Η άγγελία αυτή δέν είναι βέβαια
μια έγγράφωται συνδρομή. Ήγχε
αλλά για να άναγγείλ'η στο Έλληνικό
κόσμο τη μεγάλη αυτή έκδοση, για
να ξέρουν οι βιβλιόφιλοι κι' οι θαυμα-
στές τού Έλληνος συγγραφείς, πώς
σε 10—12 χρόνια θά έχουν τ'ά
«Απάντα» του σε μι-ά σειρά από ώραία,
μοιόμορφα, τού αυτού σχήματος, βι-
βλία. (Άλλως τε ή τιμή έκδότης βι-
βλίου θά διαφέρη κατά τόν όγκο και
κατά την έποχή της έκδόσεως, ώστε
να ήταν δυνατό, να προσδιορισθ' από
ώρα, για να έγγράφωται συνδρο-
μήται.) Η άγγελία όμως αυτή άπο-
τελεί πλήρη κατάλογον των έργων,
που έγγράφωται ως τώρα ό κ. Νεόπουλος,
και δέ και όλα τ'ά έκδοθέντα,
εγκληθέντα και υπάρχοντα, κι' εκείνα
που θά ανατυπωθούν έντωμεταξύ εις την
αυτήν των «Απάντων», κι' εκείνα που
θά ανατυπωθούν πλέον, — τα παιδικά
και νεανικά πρωτόλεια τού συγγρα-
φέως. Κι' άκριβώς για να είναι πλη-
ρης ό κατάλογος, αναφέρονται, μεταξύ
άλλων που θά έκδοθούν, και μερικά
ήγια για τη νεολαία, διαπαισιανά,
που αυτά όταν έλθ'η ώρα τους, μπορεί
να τ'ά έκδωσι κι' έγώ ή ό ίδιος ό κ.
Νεόπουλος, — άδιάφορο. Τώρα άρκεί
να ξέρη κανείς πόσα και ποιά θά έκ-
δοθώ.

Η άγγελία των «Απάντων», τυ-
πομένη κομψότατα, με δύο χρώματα,
κρίλλεται κι' από πολλές εικόνες τού
συγγραφέως. Είναι μι-ά σι-α φωτο-
γραφία, που τόν παριστάνει 'ς όλες
τις ηλικίες, από 15 χρονών παιδί,
και έγραφε τό πρώτον τού έργο, έως

σήμερα. Είναι ακόμα μι-ά φωτογραφία
που τόν παριστάνει στο Γραφείο του,
καθώς κι' ένα σκίτσον τού κ. Βώττη.
Πώς ήθελα να έστειλα εις όλους σας
από μι-ά τέτοια Άγγελία, να την
έχετε και για ένθύμια τού αγαπητού
σας Φαίδωνος! Αδυστυχώς ό τύπος και
τό χαρτί στοιχίζουν σήμερα πολύ
άκριβά, ή άγγελία είναι μεγάλη και...
δέν υπάρχουν αντίτυπα άρκετά, για να
έβαλα εις όλα τ'ά φύλλα συνδρομητών
και άγοραστών. Έπειτα πολλοί συν-
δρομηταί μου είναι μικροί, δέν ένδια-
φέρονται άκόμη για τη φιλολογία και
ή Άγγελία θά τους ήταν τόσο περιττή,
όσο θά την ήθελαν μικροί άλλοι. Έ,
αυτοί, — δηλαδή όσοι τ'ά θέλουν, —
θα τ'ά λάβουν ιδιαίτέρως, κι' έννοείται
δωρεάν, άρκεί να στείλουν άπ' ευθείας
στον κ. Νεόπουλο, 38 όδου Ευριπίδου,
ένα δελτάριο με τη διεύθυνσή τους.

Ό Έλλην Στρατιώτης μου έξομο-
λογείται ένα άμάρτημά του: Κατά
τύχη έπεσε στα χέρια του ένα από
κείνα τ'ά παλιοπεριδικά τού δρόμου
και, χωρίς να ξέρη τί είναι, τό έδιά-
βασε. Αισθάνθηκε όμως τέτοια βελυγ-
μία, ώστε όχι μόνο δέν θά τό ξανα-
κάνη, αλλά και καθώς μου γράφει, θά
ήθελε να μπορούσε ναποτρέψ'η όλα τ'ά
καλά παιδιά, «και προπάντων τ'α χρη-
στά και ένάρετα διαπαισώπουλα, να
καταγίνωνται με τέτοια έξέλιξη περι-
δικά». — Όσο για τό άμάρτημά του,
έξομολογημένο άρα συχωρεμένο. Όσο
για τό άλλο, άς ήσυχάση, γιατί κανένα
«καλό παιδί», δέν πιάνει στο χέρι του
τέτοια φύλλα. — Έλαβα και τό τυπω-
μένο Καταστατικό τής «Έλληνικής
Αυτοκρατορίας» Πολύ όμορφο.

Η Μικρομεγάλη, που μ' ένα συγ-
κινητικότατο γράμμα μου άναγγέλλει
τό μεγάλο της δυστύχημα, τό θάνατο
της μητέρας της, προσθέτει και τ'ά
έξης: «Τό μόνο που με παρηγορεί,
είναι πώς θα συνατρίβω με τη μητέρα
μου στον ουρανό. Μά και κάτι άλλο
με κάνει να ξεχνώ για ώρες τόν πόνο
μου: κι' αυτό είσαι σύ! Τι ήμέρες;
που καθόμουν σπιτι με τις άδελφές
μου, ως να μου έτοιμάσουν τ'ά μαύρα
για να πάω σχολείο, τις έπερνούσα ως-
επιτομολέστον διαβάροντας έσένα. Τώρα
κατάλαβα πόσο πολύτιμη φίλη είσαι,
όχι μόνο για τις χαρές παρά και για
τις λύπες, κι' όποια φίλη είναι για
τις λύπες αυτή είναι κι' ή καλύτερη...»

— Σε συλλυπόμαι, αγαπητή μου, άπ'
την καρδιά μου και σ' ευχαριστώ γι'
αυτά που γράφεις. Θά είδες βέβαια
πώς διάλεξα και για την άδελφή σου
ένα ψευδώνυμο άπ' αυτά που έπρότεινες
και για τίς δυό.

Να κι' ή Μαγεία τού Λάσου που
μ' ευχαριστ'ει για την θερμή συντερο-
φία τού βρήκε σε μένα κατά τό δια-
στήμα τής άρρώστιας της. Ήταν μι-
α ανίατη άρρώστια που την κράτησε
στο κρεβάτι σχεδόν ένα μήνα. Και τί
θά γινό-αν, λέει, αν δέν είχε μερικόν
παλαιούς μου τόμους, να τούς δια-
βάξ'η και να περνά τις άτελείωτες ώρες
της; Χαιρώ πολύ που βρήκε σε μένα
άνακούρση! μά περισσότερο χαιρώ που
έγινε καλά.

Τό λεί ό οδηγός τού Εσπαθώμα-
τος, Πρίγκηψ Ζιλλά, τό γράφω και
στους όρους της συνδρομής: «Από 1η
τού μηνός θά γραφθ'η πάντα κανείς,
άλλά μπορεί να γραφθ'η άπ' όποιον

μήνα, είτε προηγούμενο (και τότε θά
λάβ'η μαζί κι' όλα τ'ά προεκδοθέντα
φύλλα) είτε κι' επόμενον. Η.χ. έγγρά-
φεται ένας σήμα — 19 'Απριλίου —
για ένα χρόνο, από 1ης Δεκεμβρίου
1920. Θά τού στείλω άμέσως από τό
1ο φύλλο ως τό 206, και θά έξακο-
λουήσω την άποστολή ως την 30
Νοεμβρίου 1921. Άλλος έγγράφεται
σήμερα, για ένα χρόνο, άπ' 1ης
Μαΐου 1921. Θά ξάρξω να τού στέλλω
από τό πρώτο φύλλο τού Μαΐου και θά
έξακολουθώ την άποστολή ως την
30 'Απριλίου 1922. Τό κατάλαβες;
Τό καταλάβατε όλοι; Προσέξτε, γιατί
είναι σπουδαίο και προπάντων για τούς
έσπαθώμους.

Η Άδυροστόμος Ηχώ μου γρά-
φει: Είδα τ'ά παράπονα τού Καπετάν
Δαπάντα. Έχει πραγματικά με-
γάλο δίκαιο! αλλά και 'μεις; δέν
έχουμε λιγώτερο... Κίποτε είδα στις
Μ. Άγγολις, ότι ό Τάδε άνταλλάξι
καρ-ποστάλ. Τού στέλλω άμέσως, περ-
νούν μέρες, μήνες, άπάντηση καμιά!
Κι' άλλη φορά τό ίδιο. Την έπαλο-
τρίτς και πλέον φορές. Άλλά κι' άλλοι
θα την έπαθ'η έπίσης. Έχουν λοιπόν
άδικο που δέν στέλλουν πιά σε κανένα;
Πού να ξέρουν ποιάς θάναποδοσθ'η τις
καρ-ποστάλ και ποιάς όχι; Πολύ
σαστό. Κι' ούτε, δυστυχώς, ύπάρχει
τρόπος για να διορθωθ'η αυτό τό κακό.
Ένας μόνο θά ήταν: να μη δημο-
σιεύ'η άγγελία περί άνταλλαγής, χω-
ρίς κάποια έγγύηση. Μά γίνεται αυτό;
Πού άλλο περιδικό, δικό μου ή έξένο,
τό κάνει; Άς είναι όμω; έγω πι-
στεύω ότι εκείνοι που λαβαίνουν καρ-
τες και δέν άπαντούν, είναι λιγοστοί,
έξαιρέσεις τού κανόνος.

Χάρη που έγινε καλά, Έλλή-
σποντε, και γέλασα με τό πρωταπρι-
λιάτικο πάθημά σου. Με χαρά μου
έπίσης έμαθα πώς ή μητέρα σου ήταν
μια φορά συνδρομητριά μου. Ναί,
θυμούμαι τ'ονομά της. Πές της πολλά
χαιρετίσματα τής παλαιάς μου καλής
φίλης. Δέν άπορώ τόσο που δέν μου
έγραψες τρία χρόνια, όσο που δέν τό
πιστεύεις, όταν σου έώλεσε κι' έπρεπε να
βρῆς στο σπίτι σας φυλλάδια τού 1883
για να τό πιστέψης! Μά λένε ποτέ
φύλλα οί μαμμάδες;

Καλοκαίριανό Λουλούδι, όταν δυό-
τρείς κάνουν όμάδα και τ'ά Εσπαθώμα-
τα και βραδύται ή όμάδα τους με α' ή
β' βραδείο, μόνο ένας έχει τό δικαί-
ωμα να δημοσιεύη δωρεάν την εικόνα
του, μπορούν κι' οι άλλοι, καθένας
χωριστά, αλλά θά πληρώσουν. Όσο
για τις Άσκήσεις, δέν έχω ξεχωριστή
προτίμηση για κανένα είδος. Κι'
ένα Φωνηγεύλιον ακόμα, όταν εί-
ναι πετυχημένο, μπορεί να περάση
στις ώρες Άσκήσεως. Οι πιο δύσκολες
όμως κι' οι πιο σπάνιες, έξερεις ποιές
είναι; Οι έμμετρες. Ά, κερδίζει πολύ
όποιος έχει στη Συλλογή του όμορ-
φους στίχους και άπαλλάττει τόν Ά-
ναχά από τόν κόπο να τούς διορθώνη,
πολλές φορές να τούς ξαναφτιάξη. —
Έγώ άπ' ύψος μου και τό από 29
Μαρτίου γράμμα σου. Έλαβα και τ'ά
3 τετράδια, αλλά έξασες να έσωκλει-
σ'η να διακατείνεσθαι, ώστε μου ό-
φείλεις λεπτά 45.

Η Άντις με δεβαιώνει πώς ό
«Περρότος» της δέν είναι καθόλου
μήμηση, αλλά μι-ά ιστορία που την
έθγαλε από τό νού της. Μόνο που την

έπλασε με τ'ά γνωστά αυτά πρόσωπα,
τόν Περρότο και τόν Άρλενίνο, που
παντού όπου τ'ά συνήντες, — στη «Συμ-
μορία τού Άρλενίου» π.χ. — είναι
έχθροι. Όστε της άξίζουν πιά θερμά
συγχαρητήρια για τό ώραίο διηγημα-
τικό της, που, σημειώστε, είναι και τό
πρώτο.

Άλήθεια, — πωτά ό Γιάννης Άη-
δώνης, — ό πνευματικός άνθρωπος δέν
είναι ώφέλιμος παρά μόνο στον έαυτό
του; Και τούτο, επειδή ή Κυθέρεια,
στις «Χωριστοπούλες» της, λέει: α. —
αισθάνομαι πως είμαι μικρότερη, τα-
πεινότερη άπ' αυτές, κι' άς είμαι πνευ-
ματικώς άνωτέρα τους; αυτό δέν είναι
ώφέλιμο παρά σε μένα. Άλλά ό
Γιάννης Άηδώνης φρονεί πως «ό
πνευματικός άνθρωπος δέν είναι ώφέ-
λιμος μόνο στον έαυτό του, παρά και
στους γύρω του και 'ς όλο τόν κόσμο».
Τό παραδέχομαι. Κι' όσο για τη
σχετική φράση της Κυθέρειας, άς
ποδοθ'η σε άλλη μετριοπροσένη, που σε
άναλόγες περιστάσεις, την είδαμε και
σε μεγάλους συγγραφείς. Η.χ. 'ς ένα
διήγημά του ό Παλαμάς, θαυμάζοντας
κάποιον συμμαθητή του που γύρισε από
τό έξωτερικό πλούσιος έμπορος, και
πάντοτε μιαν άδελφή του κι' έκαμε
ένα σωρό ευεργεσίες, λέει άπάνω-κάτω:
«Κι' έγώ τι έκανα έδω, τόν καρπό που
έπλούτισε αυτός στα ξένα; Καταγινό-
μουν να μάθω γιατί είναι ώραίο τό
τριαντάφυλλο! Έννοεί πώς έδιάβαζε
Αισθητική, πώς καταγινόταν στην
Τέχνη, στην Ποίηση. Κι' αυτό — σε
μι-ά στιγμή μετριοπροσένη βέβαια, — ό
ποιητής τό θεωρεί λιγώτερο ώφέλιμο,
όχι μόνο στους άλλους, αλλά και στον
εαυτό του!

Όρατός Έπιστολός μου έστειλε
αυτήν την έβδομάδα έλαβα τ'ά
έξης: «Αναμνήσεις». — «Ηλιοθαλί-
λεμμα». — «Να σε συγχωρήση». — «Η
ζωή περνά». — «Ματαιότης». — «Χωρίς
τίποτα». — «Ευτυχία». — «Ο ουρανός». —
«Κονήρη ψευδωνύμια». — «Ο ψύλος». —
«Ο ψαράς». — «Γλυκοχάρματα». —
«Σαν και προχθές, πριν 100 χρόνια...»
— «Μεγάλη Πέμπτη» κ.λ. — «Εν' ά-
πόγεμα στο Ναυστάδιο» κ.λ. — «Η
βάρκα και τό κύμα». — «Κουτά σύννε-
φα». — «Επτάριος». — Π. Πνεύματα.

Κριτική της προηγούμενης Σε-
λίδος: Τό στείλεις. Η ιστορία
είναι γνωστή. Ό Γενηγόριος Ε'. τη
διασκεύασε σε μένα, που με μερικά
διορθώματα έσχευε πολύ καλός. —
«Όνειρο». Πολύ όμορφα πλεγμένο
και γραμμένο Χαρακτηριστικό της
ζωής των Προσκόπων. — Profunda
Nox. Μετά ποιημάτων. Ζωγραφι-
κότατο. Από τ'ά λιγοστά, που για
να τό δημοσιεύσω, δέν τού άλλαξα
ούτε ένα κόμμα. — Στη Φύση. Η
ιδέα του δέν είναι πρωτότυπη. Η

διατύπωση όμως, πού ήταν τόσο δύσκολη, πολύ καλή. Μοιάζει σαν ἀπόσπασμα ἀπὸ δόκιμο συγγραφέα.— «*Δύγη*». Κι' αὐτὸ σύμμετρο κι' ἀρμονικό, ἂν καὶ τὸ θέμα του κοινὸ πάντως. Παρασιδιάζει πολὺ ζωηρὰ αὐτὴ τὴν ἔλξη τῆς φέσεως, πού μᾶς ξεκολλάει ἀπὸ τὸ κρεβάτι κι' ἀπὸ τὸ γραφεῖο.— «*Ἡ Ἀνοιξίς*». Συνειδημένο, μὰ ὄχι ἀσχημο. Συνήθως δημοσιεύουμε τεχνικώτερα ποιήματα. Ἀλλὰ γιὰ ἐνθάρρυνση, κάποιον-κάποιον, ἐγκοινοῦται καὶ κανένα τέτοιο.— «*Τὸ Σπινθηρί μου*». Ἀπλὸ καὶ χαριτωμένο. Καὶ μὲ δυὸ καλὲς μεταφράσεις (γιατὶ καὶ τὸ «*Ἐνα μάθημα*» ὑποθέτω πὺς εἶναι μεταφράσεις ἢ διασκευή), συμπληρώνεται ἡ Σελίδα, πού εἶναι ἀπὸ τίς ὥρες μας.

Μία προσθήκη: «*Ἡ Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλάς*» μὲ γράφει διὰ τὸ διηγηματικὸν τῆς «*Κλέφτης καὶ Παπᾶς*», εἶναι πρωτότυπο. Τότε βέβαια πρέπει νὰ κρίνω. Καὶ παρατηρῶ διὰ εἶναι μὲν νόστιμο, ἀλλὰ καίτοι ἀπιδανό. Γιατὶ ὁ παπᾶς, ὅσο κι' ἂν πιστεύει πὺς εἶχε νὰ κάμῃ μ' ἕνα μανικιό, ὅσο κι' ἂν φοβήθηκε, μπορούσε, φεύγοντας, νὰ πάσῃ καὶ τίς λίρες του. (Λίρες ἦταν αὐτές!) «*Ἐνα παρόμοιο ἔξω, ἀλλ'* ἀποδοτε πόσο εἶναι φουκιώτερο: Ἀπὸ Γάλλοι συγγραφεῖς μῆχαν ο' ἕνα βαγόνι σιδηροδρόμου, πού ἦταν γεμιστό. Εἶχαν θέσῃ, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἀνοίῃ. «*Ὁ ἕνας τότε ἄρχισε νὰ διηγῆται στὸν ἄλλον δυνατὰ: «Τὸν καιρὸ πὺς σκότωσα τὴ μακαρίτισσα τὴν πεθερά μου... Τὸν καιρὸ πὺς ἐπνίξα τὴν κακομοῖρα τὴ γυναῖκα μου...» Καὶ τὰ λοιπὰ. Οἱ ἐπιβάτες, φοβισμένοι, ἄρχισαν νὰ βγαίνουν ἕνας-ἕνας, γιὰ νὰ περάσουν 'ς ἄλλο βαγόνι. Κι' ἀφοῦ βγήκαν ἀρκετοί, ὁ τετατολόγος γέλασε κι' ἐφώναξε: «Μείναμε ἡμεῖς. Ὅλα ταξιδεύουμε ἀνετα». Ἐτοί οἱ ἐπιβάτοι ἐπιβίβαν κατάλαβαν πὺς ἦταν τέχνασμα, γέλασαν, ἔμειναν, κι' ἔκαμαν, μὲ τοὺς δυὸ συγγραφεῖς, ἕνα πολὺ εὐχάριστο ταξίδι...»*

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικτυώματος, δι. 2. Τα ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ταχθῶν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1921. «Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Ἀ. ἀνθρὸν εἰς ἀγῶνα καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. εἰς κορίτσια].

Νέα ψευδώνυμα: Ρήγας Φεράτος, ἄ. Σίβυλλα, κ. (ΡΑ). Ἀετιδέυς, ἄ. (ΓΒ). Νικητὴς τοῦ Σκρά, ἄ. (ΓΝ). Ἀστροφεγγιά Ἀνθος Ἑλάδας, κ. Αἰολική Ἀῖσα, κ. (ΔΝ). Μισάνθρωπος, ἄ. (ΚΑ). Μόδαρι, ἄ. (ΔΘ). Σαρλῶ, ἄ. (ΙΙ). Σέρλοκ Χόλμς, ἄ. (ΑΜ). Πεταχτὸ Ναντάκι, ἄ. (ΝΧ).

Ἀνανεώσεις ψευδωνύμων: Ἀῖρα τοῦ Πηλίου, κ. Νεφέλη, κ.

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διὰ 1 ἕως 8 τὸ πολὺ προτάσεις λεπ. 50 διὰ τὰς περιλήψεις λεπτά 10 ἢ λίγες.

Μ. Μ. ἐπιτομὴν νὰντάλλεξων: ἢ Ἀλεποχωρίτης μὲ Ἀνθρωπόμορφον Γορίλλαν, Σίλφανα.— ἢ Νεροπαλὴ Γιαννοπούλα μὲ Ὀμπροστάλαχτη, Δακρυστάλαχτη, Κοκκινόπτερον.— τὸ Παιδικὸ Διαβολάκι μὲ Πειραθηδικὴν Ἀντήν,

Τρελλὴν Χιωτοπούλαν, Πεισματάραν, Ἀγοροκόριτσο.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Θυέλλαν (διδιδάσθη) Σκλαβωμένον Κύπριον (δὲν ἐξεδόθη αὐτὸ τὸ διδίδω) Μακεδονικὸν Ἰδεῶδες (ροβερό, ἀλλὰ τί νὰ κάμουμε; καμμία διαμαρτυρία δὲν θὰ ἔφερνε ἀποτέλεσμα) Μικρὸν Τζόκεϋ (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἐσπάθωμα) γιὰ τὸ ἄλλο ἔννοια σου, δὲν θὰ δημοσιεύθῃ) Στέφανον Ἀυδαντὸν (ἐξετέλεσα τὴν παραγγελία σου κι' εὐχαριστῶ πολὺ) λὰς λοιπὸν νὰ ῥοικονοῦν οἱ ναυαγοὶ μας στὴ Νία-Ἑλβετία καὶ νὰ μὴ τὸ ἐξορουν; μπορεί;) Παγκόσμιον Ὀνειρο (Ἐλᾶθα, εὐχαριστῶ) ναι, στίς Μ. Ἀγγελλίς μπορείς νὰ δημοσιεύσῃς δι. Δι. γωνισμὸ θέλῃς;) Ἐννυ Πόρτιν (δεκταί) Πανταχού Παρόντα (αὐτὸ δὲν μπορεί νὰ γίνῃ) Δοξασμένο Ἑλληνοπούλο (χαίρω, ἐξηκολούθησε) Τζιτζίκαν (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐσπάθωμα) ναι, στὴν Ἐπιγραφή ἀρ. 272 τὸ πρῶτον Ν τῆς πρώτης στήλης πρέπει νὰ γίνῃ Μ) Ἐθνικὴν Ἀμυναν (ἔτσι θάταν ἄραγε πὺς καλὰ; καὶ τὰ ἐπικίχρα κομμάτια πότε θὰ δημοσιεύοντο; κι' ἄλλα ἄτοπα θὰ παρουσιάζοντο, πὺς δὲν μπορῶ τῶ α νὰ τὰ ἐκθέσω) Ι. Γ. Α. (ὄχι, δὲν εἶχαν ποτὲ ψευδώνυμο) Χρηστον Π. Μαντζ. (δὲν ἔλαθα) Ἀιρόμιον Ναυτήν (ἐλήφθησαν) Μαῖμουδιτσαν (ἔσπειρα) ἢ Ἀπάντησις ἦτο δι' ἄλλον) Ἀνοικτόκαρδον (τὸ εἶπα τοῦ κ. Φαίδωνος, ἀλλὰ δὲν εἶναι εἰδικὸς καὶ δὲν ἔχει περισσότερα ἀπ' ὅ,τι σὰς ἐγράφε τ. τε) Ἀυδαντὸν Ἰδαν (δεκταί) Ἀδαντον Τρολιάν (καλὰ, ἀφοῦ δὲν τὸ ἔφερες, δὲν περάζει) Τάκην Κ. (ἔσπειρα) ἢ Ἀγγελία ἐπληρώθη ἀρ. 7,60) Ἀετιδέα (χαίρω γιὰ τὴ γνωριμία κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια) Ἀνεμωμένη (σὲ κάθε τετραδίον πὺς στέλλεις πρὸς διαδίδασιν, μὴν ξεχνᾷς νὰ ἐσωκλείης 15λεπτον γραμματόσημον, συμπῶνα μὲ τὸν Ὁδηγόν) Νικητὴν τοῦ Σκρά (δὲν ἔλαθα προηγούμενον γράμμα σου) Ἐεὐθερον Μακεδόνι (εὐχαριστῶ διὰ τὸ ἐσπάθωμα) Αἰολικὴν Ἀῖσαν (ἐκῆμες πολὺ καλὰ γράφε μου, καὶ πάντα στὸν ἐνικό) Μαριτίαν Γ. (εὐχαριστῶς, θὰ κάμω ὅ,τι πρέπει) Β. Παπαδ. (δὲν ἔλαθα) Δροσοτάλιδα (πολὺ ὠρατὸ τὸ σκέτο! ἀλλὰ τὰ γλωσσικά... δὲν τὰρίνουμε πιά) Ρισελιὲ (χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία) γράφε μου) Ἰππότην τὸν Ἀστέρον (αὐτὸ ἐκλήρωθη, τὸ ἄλλο πὺς ζητεῖς, δὲν γίνεται) Μαρίαν Γιοχ. (καλὰ, θὰ σὲ περιμένω) 10 ἔτων καὶ γράφεις ἔτσι ὠρατὰ; εὐχ!) Νεροπαλὴ Γιαννοπούλα (δὲν ἔλαθα) Μενεξεδένιο Μπουκετάκι (ὠρατὰ! εὐχομαι καλὴ ἐπιτυχία) Ἀλεποχωρίτην, Σποδορίτην, Κασταρινὴν Προκηπέσσιν, Ἀριόνα, Ἐπιτάλοφιν, Ἰω. Α. Πανδὴν, Καπνόν, Γαλανὸ Ἑλληνοπούλο κτλ.

Μαντίτον τῶν Δελφῶν, Κεφαλλοῦνιτοπούλαν, Σύλον Ἀπελέκτον (ἔλαθα, εὐχαριστῶ). Φιλαλήτην, Καπετὰν Πουλάκαν, Ἀνθος Ἑλίας, Χρυσόφωσαν Ἀνατολὴν (ἔσπειρα). Ἐλᾶσας ἐπιστολὰς ἔλαθα μετὰ τὴν 18ην Ἀπριλίου, θάπανθῃσι εἰς τὸ προσεχές.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 19400 Διαγωνισμοῦ λύσεων. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 24ης Ἰουνίου ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσιεῖσθαι, ὅπως καὶ τῶν προηγούμενων φυλλαδίων.]

311. Λεξιγράφος

Ἐνα μέρος τοῦ σπιτιοῦ Μ' ἔχαν ταῖχον ἐνώνων Καὶ βαγρόχιον γυνωστό, Ἀῦτα, φανερώνα.

Ἐστάλη ὑπὸ τ. Ἐλευθερ. τ. Πατριδός

312. Συλλαβογράφος

Ἐνα σύμφωνον ἂν πάρῃς Καὶ στὸ σκότος τὸ κολλήσῃς, Γλυκὸ φρούτο, ὠρατὸ δένδρο, Θὰ ἰδῇς καὶ θάπορῃσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Σερ. Ραβεγγάου

313. Στοιχειογράφος

Λέν πὺς τὸν κόσμον κυβερνᾷ Καὶ τὸν ἐξουσιάζει. Τοὺς μαθητὰς τοὺς βαρετοὺς, Ἀκέφαλο, τρομάζει.

Ἐστάλη ὑπὸ τ. Μεσημβρ. Ἀστέρος

314. Ἀναγραμματισμός

Μὴν κοιτᾷς ὀρθογραφίαν: Ὁ σφῶς αὐτὸς πὺς λές, Ἐχει δὸς συλλαβές. Μ' ἂν προσφέρῃς τὴ δευτέρα Πρῶτα κι' ὕστερα τὴν ἄλλη, Ἐνα ὅλο θὰ προβάλλῃ.

Ἰδέα τοῦ Βεν. Η. Σαραβά

315. Γωνία

+ * * * * * = Ὀρος.
* + * * * * = Χερσόνησ.
* * + * * * = Τίτάν.
* * * + * * * = Ἡρώς.
* * + * * * * = Μοῦσα.
* + * * * * * = Ποταμός.
+ * * * * * = Προφήτης.

Οἱ σταυροὶ καθεῖτως, τραγικὸς, βασίλειαι.

316. Κρυπτογραφικόν

12345614=Χώρα τῆς Ευρώπης.
24=Θεός.
3145=Ἐπίσημα.
4514=Δυσάρεστον αἶσθημα.
54612=Σημεῖον.
64514=Κράτος.

Ἐστάλη ὑπὸ Κ. Α. Τριανταφύλλου

317. Μαρκιὴ Εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος
— Ἀγγελικὴ! Μαρία! Νίκο! ἔλατε νὰ ἰδῇτε πὺς ἀφρίζει!..

— Ποιῶ;

— Αὐτὸ πὺς εἶπα.

Ἐστάλη ὑπὸ τ. Ὑπερασ. τ. Σουλίου

318-322. Μαρκιὸν Γεῦμα

Τὴν ἀντάλλαξ ἑνὸς γράμματος ἐκάστου τὸν κατὰβι λέξων, δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθῶν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

λάθος, φῶς, βάρος, δέρας, λαγός.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐστάτος

323. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κατωθι ζητούμενων λέξεων ἀποτελοῦν εἰρωπαικὴν πρωτεύουσαν, τὰ δὲ δευτέρω γράμματα ἀρχαῖον Θεόν:

1, Μιτάλλον. 2, Μυθικὴ βασιλῆ-
παις. 3, Πίγας. 4, Προφήτης.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Στεργίας

324. Τρίφος.

Α Α Α

Τ

ΠΑΝ

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διπλάνου

325. Φωνηεντόλιπον

ν - ρπν

Ἐστάλη ὑπὸ τ. Ἀτρου. Θαλασσομάχου

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς 326. Ἀκροστιχίς

Τάχρικα τῶν κατωθι ζητούμενων γαλλικῶν λέξεων ἀποτελοῦν ἐργαστήριον:

Σπάγος, βελόνη, ἀνδρεία, πλοῦτος, πυρκαῖα, ἐρώτης, ἐνωσις, ἐξπατρί-
Ἐστάλη ὑπὸ τ. Ὀνειροῦ τ. Κόπερ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλου

93. Εὐράφι (ἐπρά, φῖ).—94. Ἀκτωρ.—Ἐκτωρ.—95. Ἀσπτά.—Ἐπτά.—96. Θεοδώρα.—Δωροδέα.

97. ΠΑΡ-ΝΑ-ΣΟΣ 98. ΓΟΡΙΑΛΛΑ

ΝΑ-ΝΟΣ (δράσις, ἔρασι)
ΣΟΣ (ἴος, λάρος, ἄν-
γος, σιγά).—

99-100. 1. Χίος, ἴος, σιγά, ἔρασι, πόρος, Πάρος. 2. Πάρος, πόρος, πῶλος, ὄλος, Ἀήλος.—101. ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ (Ἡμερος, Ρίπτος, Ἀγαπῶ, Κρίμα, Λαμβάνω, Ἐρχομαι, Ἰάσιμος, Ὀλον, Σπανός).—102. Ἀρχὴ ἀνδρὸς δεικνύται.—103. Πέσος, πῆτα, νὰ φάω. (πε σὲ πι-τα-νὰ σὲ φα-ω).—104-108. Διὰ τοῦ Β: bache, hache, balle, barbe, faiblir.—109. Qui aime bien chátie bien.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπὸ στοιχεῖα δι. 2 (ὁ ἐλάχιστος δι. 5). Πέρα τῶν 10 λέξ. 20 λέξη λέξις, μὲ παχὺ στοιχεῖα λεπ. 30 καὶ μὲ μεσαῖα λεπ. 40. Ὁ χωριώτης στίχος δι. 1.

[ΚΑ.—138]

ΦΙΛΟΛ. ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ «ΑΝΘΡΩΠΩΝ»

Ἀπὸς τίς 7, στὸ σχολονάκι τοῦ «Μαύρου Γάτου» Ἀκαδημίας ἡ ἔβδομη διὰ τῆς Συντροφίας ἀπὸ τὸν Γιάννη Ἀνδρόν: Ἀνάστασις «Ἐκατὸ Φωνῶν» τοῦ Πολυμά.

[ΚΑ.—139]

ΠΡΩΤΗ ΑΠΟΙΚΙΑ

«ΔΙΑΠΛΑΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ»

ΕΝ ΠΥΡΓΩ

Υποστηρίζουσα «Δημοκρατίαν» καὶ ὁδὸς ὑπέροχα ψευδώνυμα αὐτῆς. Διοικητὴς: Ματωμένη Προσφύγ. Μελί: Πόγκην Ζιλλῶ, Θεόδωρος Σόφης, κτλ. Διευθύνσις: Ἀποικία Τάκην Καλαθῶν, Πύργον.

[ΚΑ.—140]

ΠΝΕΥΣ.—Ἀποτελέσματα δι. 1

γωνισμοῦ: Ἐβραβεύθησαν οἱ: Ἐπιτάλοφιν, Δροσοτάλιδα. Ἀντιπρωτῶς: Ἀθηνῶν: Ἰω. Λαμπαδίτης, μῆλος: Ἐνδοξος Θαλασσομάχος. Ζητούνται μέλη, ἀντιπρωτῶς.

[ΚΑ.—141]

Τρελλὴ Σεληνολάτρη, στὴ γωνίαν σου εὐχομαι χρόνια πολλὰ.—Παγκύβη τῆς Οὐαλλίας.

[ΚΑ.—142]

Τασσόμεθα εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ «Νίκης».—Μόδαρι, Σαρλῶ.

[ΚΑ.—143]

Δακρυστάλαχτη, Ἡλιοστάλαχτη, ὅς σὺς βρήκαμε, ἂν καὶ δὲν ἔβρουν σπύρτο. Χιωτικὸ Τριανταφύλλο, Ἐπιτάλοφιν.

[ΚΑ.—144]

Συγγνώμην, ΦΟΙΝΙΚΙΑ, δὲν ἔχουν συστάσιν περιμένο.—Γαλανὸ Ἑλληνοπούλο.